

Bělohradské listy

6

Časopis Bělohradu a okolí

Vydáno 21. 11. 2008 • Ročník VIII • Cena 14,- Kč

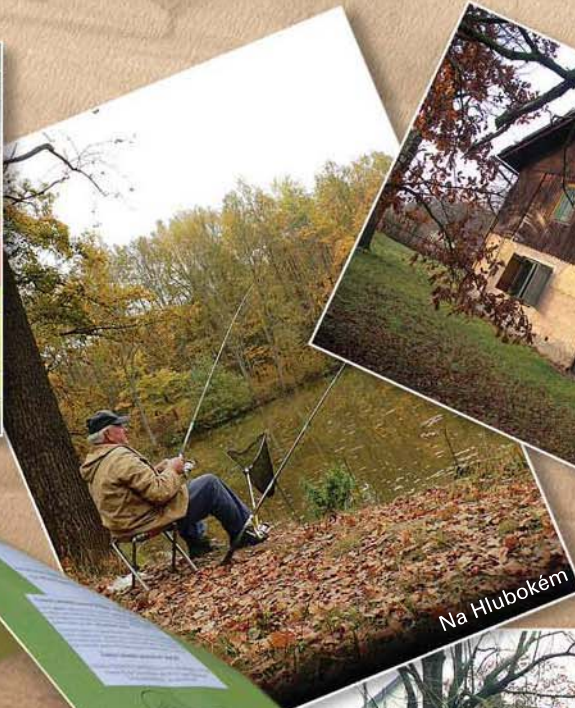
2008

Podzim objektivem Bělohradských listů

Házená na hřišti za školou

Na Hlubokém

Podkop Javoroky

Drakiáda na Sliváku

BĚLOHRADSKÉ LISTY

Časopis Bělohradu a okolí 6/2008

- 2 **OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 **FEJETON
(LADISLAV STUHLÍK)**
- 4 **ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**
- 5 **STAROSTA ODPOVÍDÁ,
ZM INFORMUJE**
- 6 **POLICAJT TŘESKA
(EDUARD ČELIŠ)**
- 7 **JAROSLAV VÁCLAV LIŠKA
(MARCELA KURSOVÁ)**
- 8 **POČÁTKY BĚLOHRADSKÉ ŠKOLY
ANEB OPILCI ZA KATEDROU
(JOSEF ŠPŮR)**
- 9 **OPRAVY LESNÍCH CEST
(EDUARD ČELIŠ)**
- 10 **HÁJENKY - A JOSEF PREUSSLER
(EDUARD ČELIŠ)**
- 11 **DOUBRAVKA RAISOVÁ
A JEJÍ 13. KOMNATA
(SVATOPLUK HRNČÍŘ)**
- 12-13 **BĚLOHRADSKÁ POUť
PŘED SEDMDESÁTI LÉTY
(JIRÍ VACEK)**
- 14 **PĚTDEVEDESÁTÉ VÁNOCE
(ANTONIE VANISOVÁ)**
- 15 **NOVOROČENKY ANEB
NOVOROČNÍ PUTOVÁNÍ
HROBNÍKA MERTY
(HANA FRIEDRICHOVÁ)**
- 16 **JAK U NÁS SKAUTI ZAČÍNALI
(SVATOPLUK HRNČÍŘ)**
- 17 **DVĚ POVÍDKY
(MIROSLAV PROCHÁZKA)**
- 18 **Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ**
- 19 **UDÁLOSTI - ZAJÍMAVOSTI**
- 20 **AUTOKROSAŘ FEJFAR
(PAVEL ŠUBR)**
- 21 **SPORTOVNÍ AKTUALITY**
- 22 **EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY**
- 23 **FOTO: ZVIČINA**

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

STR. 1 LADISLAV STUHLÍK

POHLED Z VĚŽE

STR. 24 ALENA FLÉGLOVÁ

ZÁMEK

**DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 23. 1. 2009**

Bělohradské listy

Vydává Město Lázně Bělohrad

Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Václav Lejdar, Josef ŠpŮr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vaníšová, Ing. Lenka Vichnarová.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: Město Lázně Bělohrad

Městské kulturní středisko,

Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 493 792 208, Fax: 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,

Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

Nedávno jsem se zúčastnil nahodilého setkání v jednom bělohradském obchodě. Rozprava zřejmě probíhala již delší dobu a já zachytil pouze konec. Prim měla prostorově výrazná dáma ve středních letech, která nechápavě kroutila hlavou a hlasitě nesouhlasila s uzavřením a likvidací Nového dvora pod Byšičkami. Tedy ne snad dvora jako takového, ale v něm provozovaného prasečáku. „Co tam tak asi bude, zaroste to kopřivami,“ zlobila se ona dáma.

Zanedlouho potom přišel do Bělohradských listů dopis, ve kterém se jiná paní pozastavuje nad vybudováním golfového hřiště na loukách pod Byšičkami. Píše, že by bylo lépe nechat louky tak jak jsou a hřiště nestavět, prostě něco o klidové zóně, možnosti vycházek a podobně. Za peníze od EU by mohl investor raději postavit koupaliště. Proč by tady nemohlo být golfové hřiště, pokud neomezí přístup na Byšička?

Teprve u tohoto dopisu jsem si uvědomil, kolikrát jsem již podobná kritická slova slyšel, a to nejen v Bělohradě. Kritika se vznesla před lety k výstavbě bytového domu v Harantově ulici, kde se kvůli tomu stavba téměř zastavila, stejně jako při přestavbě domu na sociální byty na Malém náměstí. Vlna polemiky doprovázela stavbu hřiště za základní školou i výstavbu tenisové haly. Při budování nových chodníků někteří hubovali na to, jak si na kamenných kostičkách budou lámat nohy, že rekonstrukce školy je zbytečná, když dětí ubývá, školka na Horní Nové Vsi je vlastně také nepotřebná, a její rekonstrukce proto bezpředmětná, že zbudování obchvatu Bělohradu je pouze kvůli lázním a podobně.

Tady musím vzpomenout svůj letošní zážitek. Byl jsem na dovolené v Itálii a na Sicílii. Cesta autobusem byla dlouhá a úmorná. Dálnice a zase dálnice. Italové je umí stavět. Vede po celé dlouhé italské botě, až do její špičky k Messinské úžině. I relativně malý ostrov, jakým bezesporu Sicílie je, má kolem dokola dálnici. Je vedena horami, z tunelu na most a z mostu do tunelu. Ale vždyť Sicílie není tranzitní zemí, napadlo mě, a jezdí tu jen místní, neleží ve středu Evropy jako my, neschází se tu všechny silnice starého kontinentu. Přesto budují nové moderní dopravní cesty pro přiblížování lidí a pro rozvoj turismu.

Určitě mají pravdu ti, kterých se to přímo týká a nová silnice jim povede kolem oken. Určitě někdo dojde k újmě při stavbě chodníku či kanalizace. S těmi musí odpovědní činitelé jednat a vytvořit jim takové podmínky, aby neutrpěli škodu a necítili se podvedeni. Ale to nechci řešit.

Můj kamarád říká: „Než půjdu do důchodu, budou se chodníky, škola a jiné veřejné stavby předělávat ještě alespoň jednou.“ A to už není žádný mladík, tak to prostě chodí.

Bohužel mně některé mentorské řeči připadají jako kritika pro kritiku. Alois Jirásek napsal kdysi román Proti všem, ve kterém husitská vojska bojují proti celé Evropě, kdyby žil dnes, mohl by napsat nový román Proti všemu, hezky si zabojovat, stát na straně pravdy a lásky. Já bych navrhoval křížové tažení, žádné řeči a do sedel bojovníci.

Ladislav Stuhlík

Zeptali jsme se za vás

Zleva sedící: Petar Dulev a Pavel Šubr, stojící: Georgi Truškov (předseda zastupitelstva) a Martin Klepetko (velvyslanec ČR)

Město Lázně Bělohrad podepsalo v září Dohodu o vzájemné spolupráci a partnerství s bulharským městem Belene. Můžete k tomu podat bližší informace?

Tuto dohodu jsme se starostou města Belene Petarem Dulevem podepsali 6. září, když ji předtím schválila zastupitelstva obou měst. Spolupráce mezi oběma městy začala při červnovém folklorním festivalu „Pod Zvičinou“, kterého se zúčastnil soubor Dimum z Belene a přijel i starosta Dulev s manželkou. Město Belene v posledních 3 letech uzavřelo obdobné dohody s městy z Francie, Itálie, Turecka a Maďarska a mělo zájem i o uzavření dohody s českým městem. V letních měsících jsme dojednali text dohody a 13. srpna ji schválilo naše zastupitelstvo. Spolupráce se týká všech oblastí (ekonomie, ekologie, turistika, zdravotnictví, vzdělávání, kultura, sport, ...) a bude záležet i na různých organizacích z obou měst, zda k sobě najdou cestu a spolupráci zahájí. Přímo v Belene jsem domluvil možnost spolupráce mezi základními školami, nyní jednáme o spolupráci v oblasti využití obnovitelných zdrojů energií. Město Belene leží v severní části Bulhar-

ska přímo na Dunaji, má zhruba 9 tisíc obyvatel a zajímavé je, že nedaleko města se nyní začíná stavět atomová elektrárna, což dává příležitost i pro české investory. Vlastní podpis dohody byl velice slavnostní, zúčastnili se ho i český velvyslanec v Bulharsku pan Martin Klepetko, zastupitelé města Belene, představitelé dalších partnerských měst a zástupci řady médií.

V Bulharsku je 6. září státní svátek (Den sjednocení) a v Belene probíhal celý víkend bohatý doprovodný program, kterého se zúčastnilo mnoho občanů a hostů. Bližší informace o podpisu dohody je možné vidět v reportáži na www.nasetelevize.cz.

Pavel Šubr, starosta

Rozhovor s ředitelkou Bělohradské mateřské školy Janou Feixovou.

Paní ředitelko, mateřská škola na Horní Nové Vsi prošla celkovou rekonstrukcí, jak ji hodnotíte?

Přestavba školky nám přinesla hlavně zlepšení prostředí pro děti. Je tam úplně nové sociální zařízení a společná šatna pro děti odpovídající po kapacitní i hygienické stránce současným předpisům a potřebám. Místo akumulčních kamen je v celé budově rozvedeno ústřední topení, ve třídách se snížily stropy, podlahy dostaly nové povrchy, prostě krásné prostředí. To je to, co je vidět. Co není tak vidět, je nová elektroinstalace v celé budově, zázemí pro pedagogický i provozní personál a rozšířené zázemí pro provoz školky. Prostě vzniklo prostředí odpovídající třetímu tisíciletí.

Dokončení se stihlo v termínu přesto, že ještě v neděli 31. srpna se všude uklízelo a chystalo. Prostě 1. září školka obnovila provoz.

Kolik je v hornoveské školce dětí?

V Horní Nové Vsi máme 35 dětí a z toho je osm předškoláčků. O děti se starají tři pedagogové, v provozu je školní jídelna s jednou kuchařkou, na částečný úvazek tam je jedna sňla jako vedoucí kuchyně a paní školnice, která současně ve školce uklízí.

Takže je na Horní Nové Vsi hotovo?

Zatím ano, ale v budoucnu se určitě bude muset zrekonstruovat střecha, vyměnit okna a zateplit celá budova. Město připravuje žádost o grant a pokud jej zís-

ká, dojde k řešení těchto problémů, a to nejen v hornoveské školce, ale i ve školce bělohradské.

Tím se dostáváme k mateřské školce v Lázních Bělohradě, jaká je tady situace?

Do školky je zapsáno 117 dětí v pěti třídách, z toho 44 předškoláčků. Pokračuje zde speciální třída, do které chodí 14 dětí. Je zde samozřejmě školní kuchyň. Po stránce úprav plánujeme v letošním roce natření střechy na budově k parku. V některých třídách výměnu osvětlení a na dvoře vyměnit povrch na sportovní dráze. Hodně nás trápí mokrá zeď ve čtvrté třídě, která se pomalu rozpadá a bude se muset nějak řešit. To je asi to nejdůležitější.

Očekáváte do budoucna, že dětí bude přibývat nebo ubývat?

To nedokáži říci, ale myslím si, že teď, když rodí silné ročníky, bude dětí přibývat, určitě v dalších pěti letech. V letošním roce máme o dvacet dětí více jak vloni. Věřím v to, že v Bělohradě bude dětí dostatek a že nějaký hluboký propad v budoucnu nehrozí.

A co nakonec?

Nakonec bych chtěla poděkovat všem, kteří se zasloužili o rekonstrukci mateřské školy v Horní Nové Vsi, pracovníkům města i firmám. Musím poděkovat také pedagogickému sboru a všem pracovníkům obou školek, kteří jsou prostě bezvadní.

Děkuji za rozhovor.

Ladislav Stuchlík

Jak dopadly výsledky voleb v Lázních Bělohradě?

V Lázních Bělohradě získaly nad pět procent hlasů nutných pro zvolení do krajského zastupitelstva tyto strany: ČSSD 27,4 %, ODS 23,0 %, SNK Evropští demokraté 17,4 %, KSČM 14,4 % a Koalice pro Královéhradecký kraj 8,1 %.

Z Lázní Bělohradu se do krajského zastupitelstva dostali dva kandidáti. Za KSČM Vlastimil Dlab a ing. Jaroslav Jirásko z Koalice pro Královéhradecký kraj.

*Podle výsledků voleb zpracoval
Ladislav Stuchlík*

Jsm zklamáni z toho, že Lázeňskou ulicí opět mohou projíždět kamiony. Myslíme si, že je to pro město krok zpět, protože při zákazu vjezdu pro nákladní automobily se zklidnilo celé město. Proč zastupitelstvo opět rozhodlo, aby nákladní automobily městem projížděly? Bílý Hrad má ve skřínce jasné uvedeno, že obce musí řešit hluk z dopravy.

O zákazu vjezdu nákladních automobilů do Lázeňské ulice nerozhodovalo zastupitelstvo města, ale odbor dopravy městského úřadu v Jičíně na základě žádosti Správy a údržby silnic a posouzení Krajské hygienické stanice. Majitelem komunikace je Královéhradecký kraj a provozovatelem právě SÚS, proto oni musí řešit problém překračování hygienických limitů hluku. Město musí řešit hluk na svých komunikacích, což jsou všechny vedlejší ulice ve městě. Zástupci SÚS nám ale při jednáních slibovali, že pro řešení dopravy v Lázeňské ulici bude podstatné stanovisko zastupitelstva města Lázně Bělohrad, nakonec k němu ale nepřihlédli. Přitom zastupitelstvo města požadovalo, aby v Lázeňské ulici zůstal zákaz vjezdu pro nákladní automobily s výjimkou pro místní firmy a jejich dodavatele a odběratele. Proti tomuto řešení se ale postavilo několik bělohradských podnikatelů.

Zástupci SÚS nám dokonce nedali ani výsledky měření hluku a informovali nás, že si je od nich můžeme koupit za cca 95 000 Kč! Do výsledků jsme směli s radními pouze nahlédnout a velice nás překvapily. Dle jejich závěrů došlo po uzavření Lázeňské ulice pro nákladní dopravu k výraznému nárůstu intenzit ná-

kladní dopravy a tím i hluku nejen ve většině okolních obcí a měst, ale i v samotném Bělohradě. Např. u zámku údajně vzrostl hluk v denních hodinách z 60,2 dB na 61,4 dB a u základní školy z 57,6 dB na 59,6 dB. U zámku vzrostl počet projíždějících těžkých nákladních automobilů mezi 14 a 17 hodinou z 12 na 16 vozidel a lehkých nákladních automobilů z 24 na 54 vozidel. U základní školy potom vzrostl počet lehkých nákladních automobilů mezi 14 a 17 hodinou z 10 na 31 vozidel a u drogerie z 26 na 53 vozidel. Tyto výsledky nám připadají značně nevěrohodné.

Rada města na svém posledním zasedání požádala Krajskou hygienickou stanici, aby po dostavbě lázeňského resortu Strom života provedla měření hluku v Lázeňské ulici a záležitost se znovu otevřela. K věci jsem obdržel zhruba 30 dopisů od občanů města, kteří téměř všichni žádali, aby zůstal zachován zákaz vjezdu pro nákladní automobily do Lázeňské ulice. Na dopisy nebudu jednotlivě odpovídat, ale všem tímto za zaslání názoru velice děkuji.

Proč jste prodali lukrativní pozemky pod Byšičkami na výstavbu golfového hřiště, navíc za nízkou cenu?

To je naprostý výmysl a fáma. Město Lázně Bělohrad nevlastnilo kolem Byšiček žádné pozemky. Většina pozemků byla původně Pastvinářského družstva a tyto pozemky přešly na stát. Stát je poté vydal restituentovi jako náhradní restituci a Město Lázně Bělohrad získalo pouze některé přístupové komunikace a část hřbitova. Restituent poté řešil využití těchto pozemků a společně s dalšími investory nás seznámil se záměrem vybudovat zde golfové hřiště. Stát (Pozemkový fond) prodával letos v srpnu hlavní objekt v areálu Nového dvora a ten již koupili právě zájemci o výstavbu golfového hřiště. V Novém dvoře musí v souladu s územním plánem skončit chov prasat, navíc

objekt byl pro chov prasat zkolaudován pouze do roku 1985 a pak zde měla zemědělská výroba dle stanoviska Ministerstva zdravotnictví skončit. Dodnes nejsou také splněny některé kolaudační nedostatky (ozelenění areálu, likvidace kejdy).

Studie výstavby golfového hřiště předpokládá na místě současného prasečáku výstavbu golfového klubu (restaurace, ubytování, parkoviště) a hřiště by mělo být 18 ti jamkové. Investoři garantují, že zůstane zachována příjezdová komunikace ke kostelíku a k hájence a volný a bezpečný přístup pro občany i návštěvníky města.

Často slyším, že golfové hřiště je jen pro bohaté. Ano, takto byl golf v minulosti vždy představován. Byl jsem se podívat na některých golfových hřištích doma i v zahraničí a byl jsem překvapen, že golf hrají party kamarádů i celé rodiny a ceny nejsou nijak vysoké. Jsem rád, že se našla skupina investorů, která chce golfové hřiště v Bělohradě vybudovat, navíc bez finanční účasti města. Pozemky kolem Byšiček tak budou pravidelně udržovány a jsem přesvědčen, že se ani nezmění ráz krajiny. Golfové hřiště jsou dnes poblíž většiny lázeňských měst (nejen Karlovy Vary a Mariánské Lázně, ale i Poděbrady, Velichovky či Lázně Bohdaneč) a jednoznačně zvyšují prestiž lázeňských míst. Zajímavé je, že proti golfovému hřišti slyším námitky a fámy od stejných lidí, kteří chtějí vést přes Byšičky obchvat města...

Pavel Šubr, foto: autor

Zastupitelstvo města informuje

Další veřejné zasedání zastupitelstva města se uskutečnilo **10. září 2008** v aule ZŠ. Zastupitelé projednali záležitosti ohledně koupě a prodeje nemovitostí a uložili místostarostovi předložit na příští zasedání studii o využití vodní plochy Pardoubek a přilehlého okolí, schválili rozpočtová opatření č. 4/2008, pokyny pro zpracování návrhu změny č. 2 územního plánu města, pořízení změny č. 3 územního plánu města a obecně závaznou vyhlášku č. 2/2008 o místním poplatku za komunální odpad, kde výše poplatku zůstává na částce 500,- Kč. Dále ZM schválilo záměr pronajmout areál U Lva střednímu odbornému učilišti jako internát a uložilo starostovi dojednat podmínky pronájmu, vzalo na vědomí informaci o ukončení uzavírky Lázeňské ulice pro nákladní dopravu a o Evropském týdnu mobility 22. září. Poté zastupitelé uložili finančnímu výboru upravit pravidla pro poskytování příspěvků města a starostovi požádat investory o předložení studie výstavby golfového hřiště v okolí Byšiček.

Pavel Šubr

POLICAJT TŘESKA

Každá vesnice, každé městečko i městská čtvrť mají své typické postavičky. U nás v Bělohradě takovou figurkou byl místní policajt Václav Třeska. Třeska se vyučil ševcem a jako policajt sloužil za první republiky a v době okupace.

„Třeska se rád vychloubal, jaké že má v Praze styky, dokonce i se samým prezidentem. Pikantní je jeho výrok: Já, když přijedu na Hrad, tak Masaryk hned volá: Alice, dej na kafe, je tady Třeska z Bělohradu!“ píše ve svých bělohradských pamětech Jiří Sternwald, praž-

ský hudební skladatel, kapelník a básník. A pan Sternwald pokračuje o Třeskovi:

„Některou sezónu jsme měli taneční večery v Bažantnici ve své režii, sami jsme si prodávali vstupenky. Ty ale musely být „oražtkované“, jelikož bylo zapotřebí platit z každého lístku daň. Ale znáte muzikanty. Koupili jsme u papírníka vstupenky, ale oražtkovaných byla jenom půlka. Policajt Třeska dohlížel na to, aby náš pokladník prodával oražtkovaný lístky. Něco se tedy muselo na Třesku vymyslet. Pozval jsem ho do výčepu na skleničku. Uraženě vyhrkl: Dovolte, já jsem úřední osoba! Po krátké odmlce dodal: Ale jednu vypiju! A už jsme ho z výčepu nedostali.“

Když potřebuji nějakou zajímavost z dávných časů, tak jdu za Jiřím Benešem z Horní Vsi. O policejním strážníku Třeskovi jsem se dozvěděl:

„Po zabrání Sudet v osmatřicátém přišli do Bělohradu státní policajti z Liberecka. Měli černý uniformy. Mezi nimi i Zakouřil. Ten nosil bílý rukavičky a uniformu měl jak ze škatulky. Obecní, místní četníci byli dva - Janzák a Třeska. Janzák, urostlý, vysoký, klasický a respektovaný muž zákona v perfektním ustrojení. Třeska byl menší postavy, uniformu měl pomáchanou, sražená ramena, hlavu trochu na stranu, s každou bábou se dal do řeči,“ vzpomíná pan Beneš a pokračuje legendární příhodou:

„Tady byly tři váhy. Každéj cukrovar měl svoji váhu. K jedné z nich doveze sedlák s krávou fůru cukrovky. Třeska stojí nedaleko váhy a ukazuje známému, jak se manipuluje se služební pistolí. Padne rána a zároveň padne i ta milá sedláková kráva...“

Klidně dával Třeska za okupace k dobru i politické anekdoty. V jedné z nich chtěl Áda Hitler na Háchovi, aby-

chom dávali víc mužskejch na práci do Německa. Hácha mu na to odpovídá: mokřý kolo - nass (mokřý) rad (kolo), zkrátka nasrat!

Policajt Třeska bydlel u Fajfrů v Horní Vsi v čp. 10. Blízko nás a k nám často chodil pobejt. Někdy jsem mu pořezal a dovezl metr dříví. On zase na oplátku dokázal opravit postroj, ohlávku. Inu vyučený švec.“

Svatopluk Hrnčíř, spisovatel a člen redakční rady Bělohradských listů dává k dobru také Třesko-příhodu:

„Moje maminka redigovala a řídila až do roku 41 týdeník Lázně Bělohrad. Jednou za ní policajt Třeska přišel, že do města přijedou význační náčelníci Sokola Bílek a Šourková a že by bylo zapotřebí napsat do týdeníku nekrolog. Chudák Třeska, spletl si uvítání a článek na rozloučenou.“

Povídání o Třeskovi uzavírá jeho synovec, 62letý Míla Knap:

„Třeskova první žena Alžběta zemřela ve třicátých letech. Jeho druhá žena Ludmila byla sestrou mého táty. V jednapadesátém Třeska umřel. Pamatuju, jak mě máma s tetou táhly, že se musím mermomocí na mrtvého strejdu naposledy podívat. Já se hrozně bál a šíleně jsem řval. Ještě dlouho jsem nebožtíka Třesku měl před očima.“

Za protektorátu si schovával doma nějaký patrony a dal si je k ševcovským flokům. Po jeho smrti jsme chtěli ty floky spálit. Patrony nebyly v bedýnce floků vidět a tak šly do kamen společně. No, šlupka to byla pěkná. Dobřej metr vylítly do vzduchu litinový pláty sporáku...“

*Eduard Čeliš, Josef Špür
foto: archiv Knapových a MKS*

Václav Třeska (první zleva) při kopání základů sokolovny

Jaroslav Václav Liška 6. 1. 1917 - 15. 9. 2008

Zleva: Pavel Šubr, Jaroslav Liška, Steven Liška, Marcela Kursová

Osoba inteligentní s velkým životním rozhledem a znalostí. Člověk laskavý, milý, dobrosrdečný, s velkým srdcem - vždy si našel čas nejen pro svá vnoučata a právnučata, ale i pro přátele a kohokoliv, kdo potřeboval pomoc. Vášnivý fanoušek Watford FC a Arsenalu. Jedním slovem TRUE (PRAVÝ) GENTLEMAN. Jeho život byla cesta plná dobrodružství a nebezpečí. Život, který začal v malé vesnici v Čechách a skončil na malé vesnici v Anglii.

Jaroslav Liška se narodil 6. ledna 1917 v Roškopově, tehdy součásti Rakousko-uherské říše. Jeho otec Josef, sloužící v armádě (v Gorici v italských Alpách), se dozvěděl o narození svého nejmladšího syna z telegramu ráno 10. ledna - radoval se, ale smutně zahynul v lavině stejného dne. Jeho matka zemřela o 3 roky později na epidemii španělské chřipky.

Jeho strýček a teta žijící v Lázních Bělohradě převzali zodpovědnost za Jaroslava a jeho bratra Bohumila. A tak Jaroslav začal žít v Bělohradě a o 12 let starší Bohumil byl významnou součástí jeho života, jeho velkým vzorem.

Po dokončení základní školy Jaroslav studoval v Hradci Králové, maturitu složil s vyznamenáním, vynikal v latině a řečtině - s úmyslem, že se stane knězem. Ale když ho jeho bratr Bohumil (důstojník letectva) vzal na let do akrobatického letadla, vše se změnilo!

Jaroslav vstoupil do Vojenské akademie a po skončení studia přešel také k letectvu.

Po okupaci Československa fašistickým Německem dal prezident Beneš rozkaz nebojovat proti Němcům. Hodně českých vojáků v letectvu ale nesouhlasí s danou situací a utíkají přes hranice. Jaroslavovi se podařilo utéct do Polska, kde se stal členem cizinecké legie. Odtud byl poslán do Francie, kde se v Tours přihlásil do francouzského letectva a začal a naučil se dobře mluvit francouzsky, což bylo důležité v případě zatčení.

Francie padla v roce 1940, Jaroslav a jeho jednotka se dostali do Bordeaux a do Falmouth v Anglii. Zde byl zařazen do 311 squadron (jednotky), kde sloužil jako radista v peruti bombardérů. Stal se prvním důstojníkem, který nalétal 200 hodin na Wellingtonu bez úhony při operacích nad Německem. V této době se také poprvé potkal s Rosemary, která se později stala jeho manželkou.

Díky jeho radistickým zkušenostem byl přeložen do Ferry Command (Velení přeplavby) a spolu s kpt. Kordou se stali prvními Čechy, kteří začali létat přes Atlantik. Létali s novými americkými bombardéry (Hudson a Ventura) z New Foundlandu do Prestwicku ve Skotsku, aby nahradili letadla, která byla ve válce zničena. V Prestwicku se mu narodilo první dítě - dcera Anna. Nedlouho potom se přestěhovali na pobřeží ve Walesu (Haverford West), kde začal pracovat pro Coastal Command (Pobřežní velení) v Talbenny. A hned zde začal létat na Wellingtonech na dlouhé lety přes Bay of Biscay (Biskajský záliv) a dokonce absolvoval i 10 letů se svým bratrem Bohumilem jako pilotem. Ale Jaroslav zde nezůstal dlouho - byl potřebován jinde. Byl poslán do Coastal Command v Beaulieu v New Forrest, kde začal létat s americkým Liberátorem. Když se někdo zeptal, které bylo jeho nejoblíbenější letadlo, odpověděl Liberátor - byl v něm radar, který nám ukázal přítomnost německých letadel.

Ale Jaroslav zde neskončil, jeho další mise byla u průzkumných letů s americkými bombardéry Flying Fortress (Létající pevnost). Při jednom z těchto letů opustil na chvíli svoje místo, když se vrátil, našel svoji vojenskou čepici na sedadle proděravělou střepinou šrapnelu. Řekl si, měl jsem ale kliku.

Ke konci války byl proti jeho vůli přeložen do kanceláře RAF Northolt (Velení perutě), zůstal zde ale jen 2 týdny a jeho život opět pokračoval v akci v Transport Command (Velení přepravy) třeba i při letech na Ceylon.

Po válce byl povýšen na kapitána a vrací se do Československa. Ale ne na dlouho - persekuce, jiná politická situace - speciálně pro vojáky a letce, kteří sloužili v zahraničí. Jaroslav se vrací ke konci roku 1946 do Anglie, zakládá úspěšnou firmu, která dováží ovoce z Čech - bohužel ne dlouho. Díky komunistickému režimu. Pro zajímavost v této době měl společnou kancelář s Robertem Maxwellem.

Narodilo se mu druhé dítě - Richard a rodina se stěhuje do Watfordu. Zde pracuje pro Temple Electrical a potom mnoho let pro import-export společnost Techna s konexí na Whitehall. Díky znalosti němčiny založil i svoji firmu Lexim a cestoval hodně po Evropě.

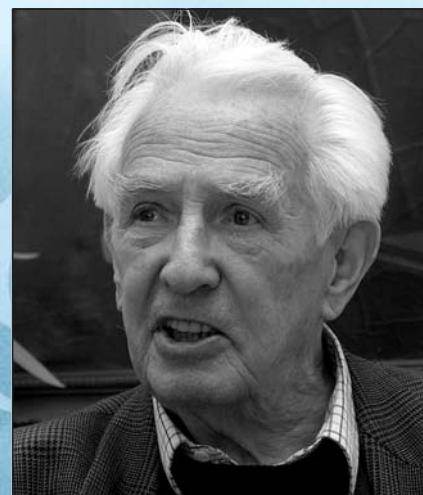
Mezitím se mu narodí nejmladší syn Steven. Rodina se stěhuje do malé vesničky Chipperfield nedaleko Londýna, kde si užívá svého důchodu a života na malé vesnici. Steven, jejich nejmladší syn, se stará o maminku Rosemary, která zemřela před 3 roky, a tatínka Jaroslava. A zde také Jaroslav po relativně krátké nemoci umírá.

Já jsem poznala Jaroslava Lišku a jeho syna Stevena jenom před krátkou dobou (jeden a půl rokem). Byl nám (mně a mému manželovi Pavlovi) představen Pavlem a Pavlínou Šubrovými. Byla to pro nás počta, protože jedním slovem:

muži tohoto kalibru se už nerodí.

Proto pro nás byla čest se s Jaroslavem Liškou rozloučit ve West Herts krematoriu nejen za všechny Čechy, ale i za město Lázně Bělohrad.

Marcela Kursová, foto: archiv

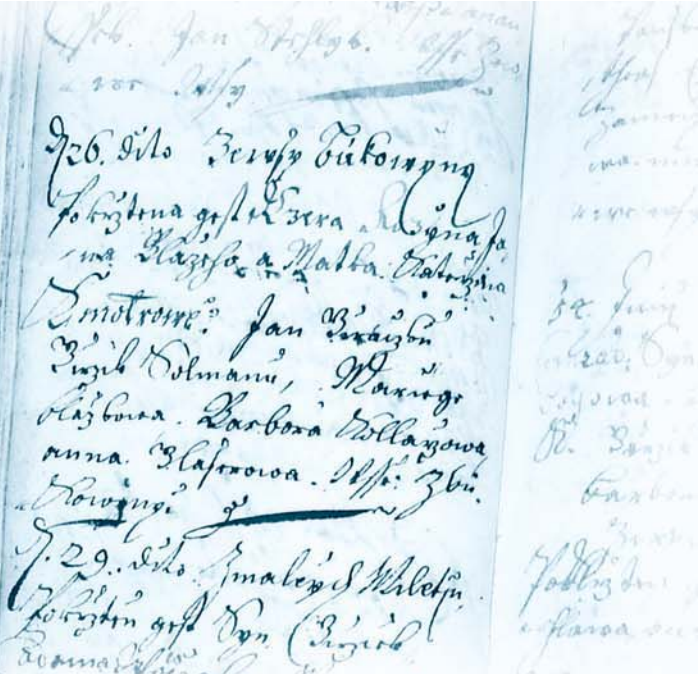
Počátky bělohradské školy aneb opilci za katedrou

V mnoha minulých číslech Bělohradských listů jsme se dozvěděli o mnoha skvělých učitelích bělohradských, o skvělých muzikantech. Zdaleka ale takoví nebyli všichni a stačí se jen podívat na vůbec první z nich. Nu, posuďte sami!

V r. 1651 byl v celém českém království pořízen seznam obyvatel podle víry a nejinak tomu bylo i na panství Hostinném a Bělohradě, které tehdy obě vlastnil polní maršálek Vilém hr. z Lamboy. Proto byl pro obě panství pořízen seznam společný. Z tohoto německy psaného seznamu je zřejmé, že škola již byla v Hostinném, neboť tam jako Schulmeister (učitel) byl zapsán Matěj Heüsler, na rozdíl od Nové Vsi (Bělohradu), kde nikdo takový podchycen nebyl. Z toho lze důvodně soudit, že zde učitel a tudíž ani škola nebyli. Historie však zaznamenala, že již v září r. 1657 zde též učitel působil a tudíž, že zde právě Vilémem hr. z Lamboy byla zřízena i škola. Ta byla dřevěná, postavena na farních pozemcích mezi dávno již zasypaným mlýnským náhonem a zaniklou cestou od pivovaru na Hořice a stála na místě školy dnešní. Zachovala se až do r. 1791, kdy byla nahrazena novou, zděnou.

Prvním rektorem - tedy učitelem zdejším byl pak **Daniel Jahoda**, nejspíše syn sedláka Jana Jahody ze statku nynějšího čp. 2 na H. N. Vsi a dost možná byl vysloužilý voják. O jeho existenci jako učitele se ponejprv dovídáme ze zápisu v matrice křtů ze dne 30. září 1657, kdy byla jednou z kmotřů Anny Divočké i jeho manželka Anna. Ta byla výslovně jako „rektorka novoveská“ v matrice i zapsána. Kantor Jahoda zároveň s vyučováním mládeže zapisoval údaje do právě zavedených farních matrik, bohužel býval i častým kmotrem při křtech, svědkem při svatbách a asistoval farářům při pohřbech. A protože tehdy jistě jako dnes se tyto události bez nějaké té skleničky neobešly, míval patrně často i „špičku“. A tak když dne 10. dubna 1660 patrně v alkoholovém rauši v matrice křtů nesprávně zaznamenal i úmrtí Kateřiny Vilímové, rozezlila tato chyba faráře P. Jiříka Ignáce Neumana natolik, že záznam zlostně přeškrtal a nad ním připsal velice nelichotivou poznámku na adresu kantora: „Jistotně svině wožralá býti musela“.

Na druhou stranu nutno poznamenat, že kantor musel být šikovný, neboť sám svázal jednu starou farní postilu, což sám dne 20. ledna 1660 jako správce školy na této knize poznamenal. Od 10. března do 28. března 1661 nejsou žádné záznamy o křtech a farář opět v matrice poznamenal: „Cos bedlivě zapisoval až ti papíru zbylo“. Na to Daniel v dubnu r. 1661 přestál do matrik zapisovat a zřejmě se svojí rodinou z Nové Vsi odešel. Kam odešel zjištěno nebylo a stopy po něm mizí.

Druhý „rektor“ novoveský **Kristian Latzelly** zde působil v letech 1661 až 1665. O tomto kantorovi nic bližšího zjištěno nebylo, neví se odkud přišel a ani kam odešel. Však působení tohoto kantora v Nové Vsi se ve spojení s farářem Neumanem jak na mně, tak i na všech Špůrech osudově podepsalo a jen díky nim mé příjmení zní Špůr a ne Paur (později již jen Pour), jak jsem se správně měl jmenovat. To platí naprosto pro všechny Špůry v rámci Česka, ba i Německa, kde někteří z českých Špůrů již po několik generací žijí a česky dávno nemluví a neumí. Platí to proto, že všichni máme téhož předka chalupníka Tomáše Špůra z Červené Třemešné, který byl v nesprávný čas na nesprávném místě - tedy dne 29. května 1661 na bělohradské faře, kam přišel jako jeden z kmotřů ke křtu. Do té doby se jmenoval Tomáš Paur a pod tímto jménem byl i v miletínské matrice křtů zapisován jako otec svých dětí a pod tímto jménem i na bělohradskou faru tehdy přišel. Odešel však již jako Tomáš Spaur (pozdějšími úpravami již jen Špůr), aniž by to snad jen tušil. O tom, jak se to stalo, se můžeme jen dohadovat. Nejspíše k tomu došlo přeslechem tak, že když byl kmotr Tomáš dotazován na své jméno, odpověděl: „TOMÁŠPAUR“. Farář i s kantorem slyšeli Tomáš Spaur a tak jej kantor kurentem, tedy sprežkami i zapsal. No a jistě negramotný Tomáš je neopravil a opravit ani nemohl! Krátce nato se farář P. Neuman stal farářem i v Miletíně, a tak když Tomáš na miletínskou faru přišel křtít své další děti - byl zapsán již jako Spaur. To proto, že farář již „dobře věděl, jak se jmenuje“ a toto příjmení Špůr mu zůstalo napořád pro všechny jeho čas a všechny jeho potomky až do současnosti!

Ani tento kantor nevyňikal obzvláštní pečlivostí, neboť od 3. 2. 1664 do 1. 5. téhož roku schází zápisy narození a je nepravděpodobné, že by se nikdo za 3 měsíce nenarodil. Kam odtud Kristián Latzelly odešel, zjištěno též nebylo.

V pořadí třetím učitelem mládeže v Nové Vsi v letech 1665 - 1670 byl **Václav Šalamoun Špáta**. Ani o něm se nepodařilo zjistit, odkud na tuto školu přišel. Jeho manželka Kateřina však zemřela při porodu syna Václava v r. 1667 a kantor smrt manželky těžce nesl a žal svůj utápěl v alkoholu. Protože i on zapisoval ve farních matrikách křty, oddavky a úmrtí, odrazila se jeho indispozice na zápisech v matrice natolik, že v období od 10. 3. do 23. 3. 1667 se v matrice křtů pouze pokusil o tři zápisy křtů. Ty jsou nedokončeny a nelze ani zjistit, kdo byl pokřtěn. Tehdejší farář P. Václav Vojtěch Červenka na to též ostře reagoval a do matriky křtů zapsal tuto pozná-

OPRAVY LESNÍCH CEST

Letošní podzim zrovna nepřál houbařům. Zato vyjízdky na horském či trekingovém kole byly nádherné. Rovněž tak víkendové procházky. Když cyklista zrovna netrhal rekordy a pěšák nebyl příliš zahloubaný, tak si mohli oba všimnout nově opravených lesních cest v Hůře a na Křížovce. O těchto cestách jsem chtěl vědět trochu víc, a tak jsem oslovil revírníka Lesů ČR Gustava Plecháče:

„V září a říjnu proběhla realizace projektu oprava lesních cest v lokalitě Hůra. Na Dolní a Horní aleji. Byla zhotovena projektová dokumentace, oprava výtluk, včetně nové zakalené vozovky, vyčištění stávajících propustí, oprava čel, vytvořeny nové propustě a vjezdy, vyčištěny příkopy. Vítězem výběrového řízení se stala firma U-stav c.k. se sídlem v Doubravici, která projekt v celkové hodnotě 1,8 mil.Kč realizovala.“

Lesy ČR v roce 2008 uskutečnily i další projekt. V červenci a srpnu opravily hřebenové cesty v lokalitě Křížovka. Za Horní Novou Vsí část úvozové cesty k Uhlířům a nad Valdov k senné boudě. Byly vydlážděny zemní rygoly, jež umožňují odtok povrchové a dešťové vody z cesty. Celková hodnota akce byla 1,1 mil.Kč.

Chtěl bych za Lesy ČR apelovat na bezškodné využívání opravených lesních cest. A to jak ze strany našeho smluvního partnera, který provádí pěstební a těžební práce, tak i ze strany samovýrobce palivového dříví a mysliveckého sdružení. Vjezd ostatních motorových vozidel je ze Zákona o lesích 289/1995 Sb. **zakázán**. Jedná se především o osobní auta houbařů, terénní motorky a čtyřkolky. Provoz jízdních kol a pěší turistika nejsou nikterak omezeny. Každý návštěvník Hůry a Křížovky je vítán.“

Tolik revírník Gustav Plecháč, který je tím správným pěstitelem a ochráncem lesa. Je zajímavý i tím, že ve službě nepoužívá auto. Jak si práci řídí? Vybere si porosty, ve kterých se zaměří na celou škálu lesnické problematiky a tu zpracuje. Dopravuje se autobusem a chodí pěšky. Zkusme, alespoň z maličké části, chovat se k nádherné lesní kultuře jako on.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

mku: „N.B. Ukazuje se pilnost když necháme cantorem a vzlášť wožralým zapisovati.“ Kantor se vůbec neměl rád s farářem a oba si vzáky sdělovali zápisy přes matriku. Tak v matrice narození je po 14. 8. 1667 tento zápis: „N.B. Čtenáři znamenaj, že zde jeden kmotr anebo kmotra poznamenána jest, že on aneb ona na rukou svejch dítě držela a on - ona za kmotru jediné právem a opravdově držána býti má“. O pár dní později je další poznámka k tomu: „Sem ty naděje, že každý čtouce a nejvíce komu ta věc patří, totiž faráři tak hloupý nebude, aby tomu nerozuměl“. A skutečně dva křty ze dne 20. 8. je zapsán pouze jeden kmotr. Další křty jsou zase zapisovány postaru se třemi i více kmotry.

I tento kantor zřejmě Novou Ves opustil a odstěhoval se, později však kdesi na D. N. Vsi hospodařil jeho syn Václav, který i na D. N. Vsi v r. 1698 zemřel. Jeho potomci se na Bělohradsku značně rozmnožili a své příjmení dovedli až do současnosti. Byli to chalupníci, sedláci, či lékaři nebo ředitelé závodů, odbojáři proti fašismu a političtí vězni komunistů, i faráři. Zřejmě tento učitel a jeho jméno inspirovali K. V. Raise k tomu, aby ve své jedné povídce postavu opilce nazval Špáta a zatajil tak pravé jeho jméno Josef Plecháč. Ten skutečně v Bělohradě o 200 let později v domě na náměstí čp. 17, tedy v domě Růžičkových žil, flámoval, až dědictví promrhal.

Nu a co dodat na závěr? Jen to, že první učitelé bělohradští byli obyčejní lidé, možná spíše „násoskové“ a jistě žádný z nich žádného vědce nevychoval, alespoň historie žádného nezaznamenala. A že pili? No není divu! Měli k tomu mnoho, mnoho příležitostí. Vždyť i pivovar byl hned vedle školy a vinopalna pod školou a pod náhonem někde tam, kde dnes pan Rýdl peče housky.

Josef Špůr, foto: H. Horáková

HÁJENKY A JOSEF PREUSSLER

V lednu 2007 začaly Bělohradské listy uveřejňovat seriál o hraběcích hájenkách. První byla hájenka Na Byšičkách a poslední dvě bažantnické. Seriál o deseti hájovných, hájenkách, myslivnách a fořtovně. Čerpal jsem z vyprávění pamětníků, historická data zázračně „vyšfouřal“ kolega Josef Špůr. Některé postavy i události se prolínaly.

O závěrečné slovo k zelenému povídání jsem požádal muže, jenž přes čtyřicet let sloužil na Bělohradsku ve funkci fořta a po osmašedesátém roce ve funkci technika. Muže, který s lesařinou prošel Krušné hory, Šumavu i Krkonoše a jenž tvrdí, že nejvíce mu přirostlo k srdci právě Bělohradsko. Bělohradsko nabízí všecko. Rovinu i menší kopce, četné rybníky, nádherné výhledy, permský, křídový i pískovcový útvar.

JOSEF PREUSSLER

Narodil se v prosinci 1931 v Hořicích. Lesnickou školu vystudoval v Trutnově, kde se seznámil s budoucí manželkou Ivou, sestrou herce Petra Haničince. Lesu začal sloužit ve Flájích v Krušných horách, poté v Lodíně u Nového Bydžova. V roce 1958 nastoupil jako technik sem na Bělohradsko, kde již v osmačtyřicátém byl na roční praxi. Později nahradil ve funkci revírníka-fořta legendárního Lukeše. V Hůře prodloužil Josef Preussler „novou“ cestu do Dolního Javoří, vybudoval svážnou cestu mezi první a druhou alejí a další svážnici z Kalu směrem na Vyšehrad.

Už v 17ti letech začíná s myslivostí, k té zlákal i svého švagra Petra Haničince. V bělohradských lesích ulovil herec s vypůjčenou Preusslerovou flintou své první tři srnce. Když si Haničinec pořídil na Brdsku chalupu, tak se stal členem místního myslivce-kého sdružení.

„Něco o hraběcích hájenkách vím, ale víc jsem se dozvěděl z Bělohradských listů. Přeci jenom jde o dávnou historii. Hodně jsem obdivoval Lacinovi v Hůře. V té jejich skromné hájence jsem i několikrát spal. Na Paseckou Sekyru jsem chodil ještě za Knapa, v Dobši u Hyhlíků

jsme měli zase voliéry na bažanty. Uhlířská byla soukromá a o hájence v Horních Lánech vím jenom to, že se tam narodil Vašek Popek, který pak lesařil na Byšičkách. Fořtovna na Německém kopci už dávno dosloužila. Stejně tak i Hruškova hájenka Na Hrázi. Bažantnice, ta přešla z lesního fondu na lázeňský park,“ vzpomíná pan Preussler a na můj dotaz, která je „jeho“ část lesa na Bělohradsku, konstatuje: „Hodně dobrá je Kamenná Hůra. Báječný les. Smrk, borovice, buk. Zajímavé složení půdy, blízký Kulatý vrch. Nádherný výhled do kraje i na Zvičinu. Torzo staré hájenky a pramenitá voda ze studánky. Navíc tady vždycky byla dobrá lesácká parta. Stále se udržuje posezení hajných a techniků - zelené šero.“ Rozhovor s Josefem Preusslerem jsem chtěl „podmalovat“ jeho fotografií. „Víte co, pane Čeliši, dejte tam radši fotky Kamenné Hůry než ty moje,“ upřesňuje a já vím, že musím tentokrát poslechnout.

Spisovatel Bohumil Hrabal, který, pokud mu potvora artróza dovolila, rajzoval před léty naši Bažantnici. Hrabalem jsem povídání o hájenkách začal a Hrabalem i končím: „Pořádná reportáž není proto, aby čtenář líp usnul, ale vyskočil z postele a rovnou v podvlikačkách běžel autorovi naplácat držku.“ Víím, že dva čtenáři Bělohradských listů na mě chtěli vlihnout za nechtěné chyby v seriálu. Možná víc než dramatické, napínavé a konfliktní bylo to čtení pro dobrý spánek a lehké vzpomínání. Vždyť les a lidé okolo něho jsou takový pohodoví. Nemyslíte?

Eduard Čeliš,

foto: Ladislav Stuchlík, Lubomír Hoška

Doubravka Raisová a její 13. komnata

ÚHLEDNÁ KNÍŽEČKA „Lázně Bělohrad - vlastivědná čítanka“ na první pohled kdekoho potěšila, ale při čtení mnohé zklamala. Podívejme se na některé nepřesnosti, jež zvláště mladou generaci mohou zmást a dezorientovat:

- Pomníček v Horní Nové Vsi, označený za neumělý, není z doby vzniku ČSR. Byl tajně vytesán až za fašistické okupace do slepencové skalky přímo v Hůře. Nápis a obrys republiky doplněný fotografií prezidenta Beneše byl tedy statečným projevem odporu proti nacistům. Skalka v Hůře se pro Bělohrad a široké okolí okamžitě stala velice navštěvovaným „poutním“ místem. Lidé pomníček zdobili květinami, praporky a tabulkami s vlasteneckými nápisy.

- Existence sochy lva byla neprávem zpochybněna. Valdštejnský lev na jedné z Homolek opravdu stál.

- Na zadní straně kříže, který je na ostrůvku v Bažantnici, není žádný nápis, a o tom, co je na přední straně, psaly BL v roce 2001.

- Není pravda, že ve třicátých letech místní obyvatelstvo do Bažantnice přístup nemělo. Zmíněné legitimace lázeňských hostů umožňovaly vstup zdarma na nedělní koncerty.

- Čítanka informuje, že jsme patřili do hořického a pak do jičínského okresu, ale zcela pominula, že dlouhou dobu, v letech 1903 - 1960, byla naším okresním městem Nová Paka.

- Ve výčtu chyb a mylných letopočtů by kdekdo z našich starších občanů mohl pokračovat, ale my si teď všimneme jednoho z vážnějších prohřešků. Čítanka říká, že „K. V. Rais se oženil s Marií, rozenou Hružovou, a měl s ní dceru Marii.“ Zamlčela, že manželé měli ještě druhou dceru.

pisy adresoval Červenému kříži, různým velitelstvím a navrátilcům z fronty v Tyrolích. A když získal smutnou zprávu, že Josef Pech zemřel ve vojenském lazaretu na španělskou chřipku dva týdny po skončení války, nešťastné rodiče několika dopisy utěšoval. O tom, jak se mu zoufalou dceru utěšit nedařilo, se dokumenty nezachovaly. Tragická událost je však zaznamenána. Na Fričově muzeu, na desce se jmény padlých v 1. světové válce, čteme řádek: Josef Pech (1888-1918).

Doubravka Raisová se nikdy nevdala. Soustředila se na práci, horlivě cestovala a psala, psala. Svým nejdůvěrnějším deníkům, které byly svědkem její třinácté komnaty, dala název LACRIMAE, což znamená SLZY.

Svatopluk Hrnčíř, foto: archiv

Prameny:

- ▶ Karel V. Rais: Ze vzpomínek, 2. díl, 1922
- ▶ Jaromír Jirkovský: PhDr. Doubravka Raisová, Časopis českých knihovníků, 1944
- ▶ Leontina Mašínová: Jeho bělohradský přítel, sborník K. V. Rais, 1959
- ▶ Marie Malá: Náš letní host, sborník K. V. Rais, 1959

Spisovatel Rais ve svém čtyřsvazkovém díle Ze vzpomínek píše: „Roku 1895 o prázdninách přibyla do mé vinohradské domácnosti druhá dceruška Doubravka.“ Druhorozená dcera bydlela po celý svůj život v pražském bytě rodičů v Čermákově ulici. Studovala na lyceu a už v sedmnácti letech navštěvovala přednášky na filozofické fakultě. Současně se připravovala na gymnazijní maturitu, protože ta z lycea pro vysokou školu nestačila. Jako řádná posluchačka studovala hlavně literární dějiny a její dizertační práce se soustředila na pražské žánry spisovatele M. A. Šimáčka. V té době si Raisovi o prázdninách v Bělohradě najímali pokoje na staré, či spíše prastaré poště (č. 13 vedle dnešní pošty). Dcera poštmistra Malého vzpomínala, že studentka Doubravka byla plachá a mnohem vážnější než starší, hovorná dcera Marie. Ta v těch letech už byla provdána za lékaře MUDr. Jana Miška a měla dcerku Haničku.

V roce 1919 Doubravka promovala, stala se doktorkou filozofie a po absolvování potřebného kurzu pracovala jako knihovnice ve Veřejné univerzitní knihovně v Praze. PhDr. Doubravka Raisová tam mezi knihami a katalogy strávila celý život. Z plaché inteligentní dívky se na zmíněném pracovišti stala uznávaná odbornice se vzácným charakterem a rozhledem, který získávala na svých

cestách po světě (Paříž, Londýn, Itálie, Španělsko, Norsko, Dánsko). Zasloužila se o utřídění a zkatalogizování Lobkovické knihovny a projevovala se i literárně, tak jako její sestra Marie. Psala povídky, divadelní referáty, řídila rubriky v časopise Ženský svět a spolupracovala s Národními novinami.

Život jí změnily srdeční záchvaty, a protože se nemoc stále zhoršovala, oslabená Doubravka propadla melancholii a zřejmě i depresi. V 48 letech musela požádat o zdravotní dovolenou a do knihovny se už nevrátila. Zemřela 25. května 1944.

Spolupracovníci, kteří měli Doubravku rádi a vážili si jí, se domnívali, že její zhoršující se zdravotní stav započal po ztrátě milované maminky. Jenomže oni pravděpodobně netušili, že jejich kolegyně v dívčích letech prožila ještě jednu bolestnou ztrátu.

Z první světové války se nevrátil Doubravčin bělohradský přítel a snad i snoubenec, třicetiletý inženýr strojírenství Josef Pech. Byl synem Raisova přítele, souseda a dokonce příbuzného (Raisův otec a Pechův dědeček byli bratřenci). Jeho smrt nebyla po válce potvrzena, a tak Rais začal po něm pátrat. Do-

Bělohradská pouť pře

V neděli kolem svátku Všech svatých se konají v našem městě pouti. Jaké jsou teď, máme všichni v paměti. Přenesme se nyní do doby zhruba před sedmdesáti léty, kdy prožívaly poutě jedno ze zlatých období. Je neděle, po hrubé mši kolem desáté hodiny ranní je na náměstí hlava na hlavě. Jsou zde Brteváci, obyvatelé z Lánů, Uhlířů, ze Lhoty i z Újezda, všichni ve slavnostním „kostelovém“ šatu. Stánky a atrakce je zaplněno nejen velké náměstí, ale i náměstí malé. Co všechno můžeme vidět. Na Malém náměstí byly stánky hrnčírů, obchodníků s nádobím a domácími potřebami, byli tam košíkáři, nabízeli ošatky, posady pro kvočny, bramborové a prádelní koše, ale také biče, kterými hlasitě práskali. U jiných stánků ohromovaly hory talířů, mís, sklenic, misek na ovoce, jinde zase hory hliněného nádobí. Hrnce, rendlíky, pekáče, kastróly, kuthany, a jak se ty různé druhy a tvary nazývaly, v krásné hnědé barvě. Jiné stánky nabízely hromady modrého smaltovaného nádobí, ale nic z toho nás jako děti zas tak moc nezajímalo. Babička každého varovala před nákupem, sama si kdysi na pouti koupila pár talířů a měly jedno společné, žádný z nich na stole klidně nestál, všechny se, jak říkala, vrklaly.

Nás děti zajímala druhá část náměstí, kde od samého kraje byly boudy s cukrovím. Zvláštní pochoutkou, jindy nedostupnou, byl turecký med, sekaný malou sekerkou z velkého špalku mužem, který měl na hlavě červený turecký fez. Co to přesně je nebo byl turecký med, nevím. Byla to za studena křehká a tedy sekání schopná bílá hmota a v ní celé lískové oříšky. Prodávač dal zručně pod špalek kus papíru a na něj napadaly ty sekané odštěpky. V ústech to chutnalo sladce, na rukou to příšerně lepilo.

Druhá vysloveně pouťová sladkost byla cukrová vata. Ta se ostatně vidí i dnes. K rychlému občerstvení patřily i kyselé okurky, které šly nejen na dračku, ale i doslova z ruky do ruky. Ta první byla ruka zpravidla prodavačky, ta druhá zákazníka. S hygienou to nebylo vždy nejslavnější, babka od okurek měla malý plechový hrníček a zákazníkům dala navíc zdarma napít láku ze sudu.

Dětské zákaznický zajímaly i stánky s takzvaným štěstím, kde byly malé balíčky a v nich něco skrytého. Dětský prstýnek, skleněný kroužek, přívěsek, řetízek, křížek, náušnička. To též bylo vystaveno na pultech vedle, ale hlavní kouzlo bylo v tom, že se s napětím čekalo, co bude uvnitř v obálce. Přitom tam nezřídka byly ony drobnůstky mírně poškozené, kdy při normálním prodeji by je zákazník odmítl.

Zvláštní kapitolou bylo to, čemu se říkalo lidová zábava. Začneme pro změnu na horním konci náměstí. Zde stál jako jedna ze dvou dominant řetízkový kolotoč. Jako malé děti jsme na něj nesměly a s drobnou závistí jsme sledovaly ty starší, kteří se nejprve houपालi ve stojících sedačkách, aby se posléze rozjeli a létali vysoko nad střechami domů.

Kolotoč byl poháněn elektromotorem a co bylo zajímavé, byl spouštěč, který zajišťoval jemný a plynulý rozjezd. Byl to vodní reostat v provedení, které by dnes bylo výsměchem všem předpisům o bezpečnosti elektrického zařízení.

Představte si menší, ale vyšší dřevěné, plechem vyložené necky, v nich je voda, někdy mírně osolená. Do těch neckek se shora zasunují tři jakési plechové meče navzájem izolované a na každý z nich je přivedena jedna fáze, pro odborníka z rotoru motoru. Pokud jsou meče nad vodou, motor je v klidu. Jakmile se zasunují do vody, motor se klidně zvolna rozbíhá a v konečné poloze zajedou meče zvlášt-

ním výstupkem do kontaktů na hraně neckek.

Pak běží motor plnou rychlostí. Pro nás bylo zajímavé pozorovat, jak obsluha zvedne ruku, uchopí rám mečů a pak je zasunuje do vody. Ta syčela, vystupovala z ní pára a při plném provozu se vařila. Podobně to bylo i u velkého kolotoče s koníky, auty a dokonce tramvají, s Lvíčky a kloví s čím ještě. Problém s plynulým rozjezdem vyřešil majitel jiného kolotoče pro nejmenší děti skutečně geniálně. Zvolna roztočil kolotoč rukou na vhodnou rychlost a pak zapnul motor.

Druhou dominantou horního konce náměstí byla konstrukce provazochodců Třískových. Byly to dva stožáry s příčným ráhmem vzdálené od sebe snad dvacet metrů. Mezi nimi bylo natažené ve výšce kolem 12 metrů provazochodecké lano, na ráhnech zavěšena ochranná síť. Jeden stožár byl prodloužen na více než dvojnásobnou výšku a na vrcholu byla dvě madla a miniaturní plošinka.

Samotná produkce začínala cviky na volném stožáru, kam musel artista nejprve po stožáru vyšplhat a pak všelijak visel na jedné či obou rukách nebo nohách, stál na hlavě, vlál jako

ed sedmdesáti léty

prapor, přitom se stožár kýval do stran a příšerně vrzal.

Poté následovala produkce na laně. K plošinkám na nižších stožárech vedly provazové žebříky. Na plošinkách byly jednak provazochodecké tyče, dále stoleček, židle, jízdní kolo a možná ještě další rekvizity. Artisté nejprve jedno-duše přecházeli či přebíhali, občas

uprostřed dělali, že padají. Pak si jeden přinesl židli a stůl a posadil se uprostřed lana na židli ke stolu, poté zase jezdil na kole popředu i pozadu a nakonec vyzval obecenstvo, kdo chce být přenesen nebo převezzen. Na kole byla převezena jakási křehká dívka, kdo byl přenesen na zádech, vím zcela přesně i po těch mnoha desetiletích. Byl to bělohradský sklenář jménem Pekař.

Od kolotočů směrem dolů po náměstí následovaly houpačky a střelnice. K tomu snad jen to, že maringotky a nákladní vozy byly

řazeny směrem k chodníkům, zatímco atrakce byly směrem k ose náměstí z obou stran. Ale k těm houpačkám. Před obytným vozem stál starší vysoký hubený cirkusák, oblečený, jak jinak než v košili, ale s kloboukem na hlavě. Z maringotky vyběhl hošík asi pětiletý a zděšeně volal na toho muže „Dědo, je tam, pes!“ Děda se mírně pousmál a odvětil krásným vysokým tenorem, tenorem opravdu hodným divadelní scény, rýmem: „*Tak mu do prdele vlez!*“ a dlouho se tomu upřímně smál.

Na pouti nechyběly boudy s atrakcemi a s artistickým programem. V místech, kde je železářství, byla bouda, podle vyvolávače s nejsilnějším mužem nejméně Evropy. Ten rukama vyráběl z železných prutů pohrabáče, rovné pásy ohýbal na krku do tvaru U a nakonec si lehl na zem, na hrud si položil kovadlinu a za zvláštní příplatek mohl divák do té kovadliny mydlit těžkou papíci.

V místech u vchodu do lázeňského hotelu byla jiná bouda, kde byl vystavován Antonio, muž s kůží krokodýlí. Vyvolávač ukazoval na neumělých obrazech romantický příběh o tom, jak matku v jiném stavu ohrožoval v Africe krokodýl, jak se zachránila, ale pod dojmem prožitých hrůz se dítě narodilo s krokodýlí kůží. Další obrazy ukazovaly, jak se přední světoví plastičtí chirurgové snaží marně operativně neudh odstranit. Na poslední tabuli byl ceník, kromě vstupného (děti a vojsko polovic) byla uvedena taxa, za kterou je možné si na Antonia sáhnout. Našli se i tací, kterým jen pouhý pohled na zbídačelého nemocného člověka nestačil.

Pouť mi také přinesla snad první zklamání. Spolu s bratranci a sestřenicí jsme si každý zakoupil létající vrtulku. Byla to plechová vrtulka s dlouhou závitnicí. Vrtulka se pohybem, po závitnici roztočila a letěla vzduchem. U stánku měli většinu vrtulek zelených ze silnějšího plechu a pár vrtulek lesklých z bílého plechu. Já jsem si vybral stříbrnou, byla poslední. Ostatní měli vrtulky zelené. Co se stalo, vrtulky zelené, protože byly těžší, měly po roztočení větší energii a krásně létaly. Ta moje

z konce závitnice jen spadla na zem.

To nejlepší nakonec. Jeden rok se v období pár dní před poutí objevil v Bělohradě cirkus, jméno si pamatuji dodnes, Cirkus Saran. Stan postavili v místech, kde nyní stojí mateřská školka. Byl to cirkus poněkud speciální, podobnost se jménem Sarassani, jednoho z nejslavnějších cirkusů světa asi nebyla úmyslná. Pokud si vzpomínám, neměl snad ani koně či jiná zvířata, program byl do přestávky spíše varietního charakteru. Po přestávce přišlo hlavní lákadlo. V manéži byl postaven ring a další částí byly řeckořímské zápasy. To by také nebylo nic zas tak mimořádného. Ale pozor, hlavní zápasnickou hvězdou byl černoch, úplný černoch, podle plakátů mezinárodní mistr Madagaskaru a severní Afriky Ali ben Abdul. To jméno mi utkvělo v paměti dodnes.

Dnes by to žádná velká atrakce nebyla, ale v té době před druhou světovou válkou byl k vidění v Čechách jediný černoch a to v Praze jako vrátný obchodu s kávou Julius Meinl a spol. Dnes se jich večer vyrojí desítky na Václavském náměstí, žádná zvláštnost, ne Meinlů, ale černochů. Tehdy ovšem když šel Ali po náměstí nebo po Lázeňské ulici, běžel za ním houf dětí a chodci se zastavovali. Jako děti jsme si hned všimnuli, že je syn Abdula sice celý úplně černý, ale že má růžové dlaně. To dalo podnět k úvahám hlavně bělohradským paním a dívkám, zda je Ali opravdu všude tak černý. I tato otázka byla vyřešena, jedna lázeňská podala důvěryhodnou zprávu z pozorování při koupání v lázních, že je nejen všude kromě dlaní černý, ale místy ještě černější.

Samotné boje v ringu měly správný profesionální charakter, vždy jeden borec sympatický, druhý stále napomínaný podrazník. Vzdychnání, hekáni, výkřiky jako „hopla, hepča, hačača“. Jako skončil poslední zápas a principál cirkusu předal poslední peněžitou cenu (tu musel borec řediteli za stanem vrátit), tak skončila i pouť a jedna z mých tet vždy smutně pravila: „*Tak a je po pouti, další bude až za rok.*“

Jiří Vacek,

foto: archiv rodiny Bludských, Pavel Janák

PĚTADEVADESÁTÉ Vánoce

Mařenka Novotná s rodiči

Nad zasněženou vesnicí se stmívá, mráz kreslí ledové růže na okna. Velikou světnicí se rozlévá útulné teplo a vůně vánočního cukroví. Po upečení chleba se ještě přiložilo do kamen a brzy je plná pec dozlatova vypечených vánoček. K obědu hrachová polévka a peciválky a teď už maminka prostírá slavnostní bílý ubrus.

U štedrovečerního stolu sedí celá rodina i s čeledí, jak tomu ostatně bývá u každého jídla. Večere začíná společnou modlitbou. Bohatě hodování s kaprem a bramborovým salátem nebylo tehdy zvykem, slavnostním jídlem je horká čokoláda s vánočkou a čaj a amprecle. Po večeri byl i každý z čeládky obdarován vánočkou a odešel ke své rodině.

Pod stromečkem, na kterém se ve světle svíček leskly čokoládové figurky, moc dárků nebývalo. To spíš Mikuláš zanechával v punčoše za oknem nějaké to cukroví a ovoce a babička ze Vřesníku přinášela dětem drobné dárky na hraní. Na Hod Boží se rodina vypravila se sousedy z Újezda pěšky do Bělohradu do kostela. K svátečnímu obědu pak o to víc chutnala pečená husa se zelím a knedlíkem. Největší vánoční pochoutkou zůstala ale voňavá vánočka z domácího másla a mléka, kterou byl pohoštěn každý, kdo o Vánocích zavítal na návštěvu.

Takové byly Vánoce malé Mařenky Novotné, která se narodila 3. května 1913

ve Svatojanském Újezdě. Ze selského rodu pilných a pracovitých lidí, ti se v čínorodém životě dožívali vysokého věku. Otec Jan Novotný, rodák ze Vřesníku, byl kromě své práce rolníka v Újezdě předsedou dozorčí rady občanské záložny v Bělohradě a akcionářem pivovaru. Maminka Anna Festová pocházela z Červené Třešné. Ještě teď vzpomíná paní Marie s láskou na Leontinu Mašínovou, která jí v Bělohradě učila: „Byla výborná, lepší učitelku jsem nepoznala. Měla u nás zeměpis, dějepis, a o té historii toho tolik věděla! Neseděla za stolem, chodila mezi námi a krásně vpravěla.“

Po ukončení školní docházky musely děti paní učitelce podáním ruky slíbit, že nebudou nikdy v životě pít alkohol. Televize nebyla, zato se dětem hluboce vrylo do paměti, když rodiče koupili Babičku Boženy Němcové a tatínek jim po večerech a o svátcích četl. Po Vánocích se dralo peří, u Novotných se protáhlo, protože bylo hodně hus. Tatínek zase připravil zajímavou knížku a ženy z vesnice pospíchaly, aby přišly na draní včas a neuniklo jim z Otce Kondelíka a ženicha Vejvary ani slovíčko. Kolem masopustu byly doderky, to se pekly výborné koblihy. O svátcích, na Štěpána, na velikonoční pondělí, o pouti a posvícení jezdili rodiče s dětmi v kočáře, taženém koňmi, na návštěvu na Vřesník a do Červené Třešné. Tak mělo každé roční období své kouzlo, život ve Svatojanském Újezdě probíhal v ustálených zvycích a byl i při těžké práci bohatý a krásný.

Svatba paní Marie Machytkové v roce 1936 byla velká a slavná, novomanžele

oddával vikář Nosek za Vřesníku. Vytvořili krásnou harmonickou rodinu, děti - dvě dcery a syn - nikdy neslyšely od rodičů špatné slovo. Manžel, úspěšný sadař, štěpoval sousedům stromy.

Paní Machytková vždy byla a je výbornou hospodyní. Hospodyňská škola v Chrudimi jí dala základ všeho, co v životě potřebovala. Ostatní už doplnila svou pílí a snaživostí a tak si dobře poradila s prací kolem velkého hospodářství. Umí velmi dobře vařit, šít, zhotovila si i stříhy, sama si ušila povlečení i všechno ošacení na děti.

Nebyly každé Vánoce krásné. Ty nejhorší připravila rodině 50. léta, násilná kolektivizace a atmosféra strachu s ní spojená. Paní Machytková vzpomíná na ta léta s bolestí. Otec i manžel byli označeni za kulaky a pro výstrahu ostatním uvězněni. Dcera ani umělecky nadaný syn nesměli studovat. Manžela navštívila paní Marie v Jáchymově; když se vrátil, byla mu určena nejpodřadnější práce. Několikrát v jejím životě nahlédla do stavení smrti. Její majetát obestřel smutkem Vánoce 1971, kdy měl 19. prosince pohřeb její manžel. Zemřel její šestnáctiletý bratr, pochovala i svého syna Vladimíra, který byl její velkou oporou. Maminku doopatrovala do jejích 98 let, sestra, profesorka Anna Novotná, zemřela vloni ve věku 91 let.

Přes všechny bolesti a pohnuté chvíle v životě - vždyť prožila dvě války a období totality - si paní Machytková na nic nestěžuje. Je skromná, nesmírně pracovitá, spokojí se s málem. Snídá tak, jak byla vždy zvyklá, chléb nadro-

bený do bílé kávy, každý den si pochutná na polévce. Jen vzpomíná, jak výtečnou chuť mělo doma vyrobené mléko a máslo. Nejradyji má své výborné buchty, peče je každý pátek. Ještě donedávna pekla na Vánoce i 15 druhů vynikajícího cukroví!

Miluje květiny, s oblibou pěstuje asyry a gazanie, okna stavení září vždy nádhernými muškáty. S radostí pěstuje ze semínek krásná rajčata, celer, svou vyhlášenou sadbu zeleniny přejícně rozdává. Těší ji opatrovat kuřátka, králíčky. Každou neděli jezdí do kostela. Má obdivuhodnou paměť, je bystrá, číperná, živý důkaz toho, že život je i při všech potížích krásný, že stálá činnost a houževnatost žene člověka dopředu, dává mu radost a svěžest.

Už nejsou ty zimy jejího dětství, kdy sníh napadl před Vánoci a slezl až na jaře a kdy i mrazy bývaly silnější. Ale opět tu budou Vánoce. Pro paní Machytkovou už pětadvadesáté.

At' se Vám, milá paní Marie, splní to, co si nejmíc přejete, abyste se zase všichni ve zdraví sešli! Vždyť dvě dcery, sedm vnuků a šestnáct pravnuků, to je už pořádná síla!

Přeji vám i nadále pevné zdraví, svěží mysl, radost z každého dne tak hluboce prožitého a bohatě naplněného života. Úcta a uznání patří oběma vašim dcerám, které se v péči o vás střídají a s láskou vám pomáhají. A patří také všem dospělým z Lázní Bělohradu a okolí, kteří své stárnoucí rodiče neopouštějí a podle svých možností o ně pečují!

Antonie Vanišová,
foto: Ladislav Stuchlík, archiv

Novoročenky

aneb Novoroční putování hrobníka Merty

Z celého díla K. V. Raisa i ze vzpomínek jeho vrstevníků je známo, že Rais byl člověk velice skromný, žijící vřelou láskou k rodičům, k rodině, k rodnému kraji a k prostým lidem. Na své přátele z mládí nezapomínal ani v době, kdy již řadu let žil v Praze a byl obklopen významnými osobnostmi. Jeho druhem z mládí byl i bělohradský hrobník František Merta. Ten po smrti Raisových rodičů pečoval o jejich hrob na bělohradském hřbitově a dost možná, že i z pocitu určité vděčnosti Rais zasílal každoročně Mertovi veršovaná novoroční přání - po celých dvacet let. První blahopřání vyšlo v roce 1908:

*Pod zvičinskou tvrdou strání
v ten náš pěkný rodný dol
Bůh syp štěstí plnou dlaní,
zaplaš každý žal a bol.*

*Pod Hůrou at' všem se daří
tuze dobře v každý čas -
po roce at' vesel v tváři
přiběhnu k vám s přáním zas.*

Po dvacet let konal hrobník Merta před Novým rokem cestu z Bělohradu přes Černín a Lukavec do Hořic, ve vánicích i za náledí, za mrazu i v rozbrzděném sněhu, aby donesl do Plášilovy tiskárny v Hořicích k otištění Raisovo novoročního skládání. Novoročenky byly formátu 12 x 18 cm, veršiky byly v ozdobném rámečku, v záhlaví nákras kostelíka mezi strojem s rybníkem a rákosím v popředí.

Cesta do Hořic Mertovi rychle uběhla, ale nazpátek domů to trvalo déle. Nikdy nejel vlakem, i když v tiskárně jej upozorňovali na dobré vlakové spojení. „Copak to jde? Mám na cestě pět kapliček a žádnou nesmím vynechat. Tři jsou v Lukavci, jedna v Černíně a poslední u nás v Bělohradě. Co by tomu řekli, že se dědek nestavil. Co platno, půjde se pěšky...“ Těmi kapličkami myslel pět hospůdek, v té době, možná, zachumelených sněhovou příkrývkou. Merta se uvnitř vyhrál, pohovořil a šel. Tak tomu bylo po dlouhá léta rok co rok, až ve stáří musel Merta použít služeb některého známého. I v tiskárně želeli těchto návštěv, jež tak mile a po tolik let ohlašovaly Vánoce a příchod Nového roku.

Raisových veršiků si Merta vážil natolik, že jimi podaroval jen své nejlepší přátele a známé. Jednou z Prahy došla smutná zpráva, že Rais onemocněl a veršiky že nebudou. Ale nakonec verše na poslední chvíli došly. Merta nelehl, přiběhl do hořické tiskárny

a s rozzářeným obličejem prohlásil: „A přání bude! Nehnu se odtud, dokud mi je nevytisknete.“

S fajfčíčkou v kulatých ústech přepásán modrou pracovní zástěrou pod zimníčkem trpělivě čekal na své veršiky. Takovému zákazníkovi přece nikdo nemohl odolat! V letech válečných se v novoročenkách objevují obavy a úzkost, ale i naděje. Poslední novoroční přání je z roku 1926, ve kterém Rais vzpomněl 40ti leté služby hrobníka Merty. I za sebe tu Rais bezděčně vyslovuje své poslední slohem... V tomto roce Rais zemřel...

*Zas v jizvy Vaše přání nesu skromně:
Dej zdar a blaho všem Vám nový rok!
Je památný a slavný také pro mne,
ač skráň mi schýlil, prací zlomil bok.*

*Let čtyřicet je lopata má družka...
By sladce spali v tichém domovu,
já Vaším drahým vlídná chystám lůžka
a vonné kvítí sázím po rovu.*

*Snad vzpomenete na mou dlouhou službu,
až v poli svatém utichne můj krok...
Však dnes mám v srdci ještě vroucí tužbu:
Dej nám všem Pán Bůh šťastný nový rok.*

Hrobník František Merta zemřel v roce 1934. Je pochován na bělohradském hřbitově. O jeho hrob se stará Město Lázně Bělohrad.

Hana Friedrichová podle stati Aloise Jilemnického - Raisova novoroční skládání,
kresba: František Koubek

Jak u nás skauti začínali

Vraťme se o sedmdesát let zpátky. Je září pohnutého, neklidného roku 1938. V Raisových sadech nedočkavě přešlapuje houf chlapců. Co je tam přivedlo? Oznamení, že v Bělohradě vznikne první skautský oddíl.

O junácích jsme v té době už leccos věděli. Četli jsme příběhy ze skautských táborů, sháněli jejich zajímavé příručky, nosili opasek s nápisem Buď připraven, pokoušeli se tábořit v lese pod stanem a podnikali výpravy do okolí, především do údolíčka nad Brtví. Jenomže tohle všechno byla jen hra na skauty, zatímco teď se junáky opravdu můžeme stát.

Kdo nás sem vlastně zve? dohadovali jsme se v parčíku před školou. Nastávající vedoucí? Kdo je to? Copak tady u nás nějaký skaut, který může oddíl zakládat, vůbec je?

Dočkali jsme se. Zničehonic byl mezi námi neznámý mladý, sympatický muž nevelké postavy. Prozradil nám, že právě nastoupil jako učitel na školu v Horní Nové Vsi. Bylo mu pětadvacet let a jmenoval se Bohuš Mencl.

Po seznámení, místo patetického projevu a registrace zájemců, jsme se na pokyn svolavatele rozdělili do dvou družin. První vedl nejstarší z nás Lojza Chalupník a druhou dostal na starost Lumír Klas, který už junákem v dřívějším bydlišti byl. A vzápětí jsme pěkně po skautsku vyrazili do přírody, přičemž jedna družina pomocí šipek vedla tu druhou přes bažantnici do Bulice. Cestou jsme pozorně naslouchali všemu, co nám zkušený skaut vyprávěl. A leccos si z toho navždy zapamatovali. Vždyť po mnoha letech Míla Chalupník vzpomínal, jak tehdy úzkostlivě sledoval cestu, neboť bratr vedoucí řekl, že se skaut v přírodě chová tak, aby nezašlápl ani mravenčeka.

Nahoře v Bulici, kde slunce ozařovalo pomalu se zbarvující stromy, jsme prožívali nejhezčí chvíle tohoto prvního skautského odpoledne. Vždyť jsme se čím dál tím víc přibližovali k tomu, po čem jsme toužili - stát se skauty!

V dalších dnech jsme chodili na schůzky do školy v Horní Nové Vsi. Přípravovali jsme se na nováčkovskou zkoušku a všechny potřebné znalosti si zapisovali a zakreslovali do zápisníků. Seznámili jsme se se skautským heslem a zákony, poznali další pochodové značky, vážali uzly a začínali s morseovkou. Někteří zájemci odpadli, na schůzky nás chodilo méně, ale ti, co vytrvali, stále nadšeně na Hořeňák pospíchali.

Bohužel schůzek bylo jen pár. Nadešel den mobilizace a náš vedoucí jako záložní důstojník nastoupil ke svému útvaru. Následující nešťastné údobí vším zamíchalo, a tak se bratr Mencl po mobilizaci už k nám nevrátil. (Došlo k tomu až po třiceti letech v šedesátém osmém roce.)

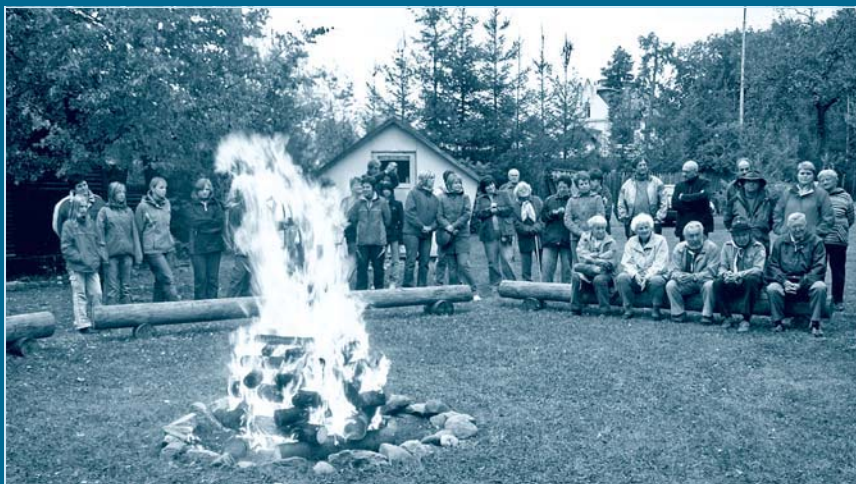
Bělohradský Junák tedy vznikl v nepříznivé době a pracoval jen krátce. Přesto bylo dobře, že k prvním skautským krokům u nás došlo. Naše družina existovala dál a stala se klubem Mladého hlasatele. Byli jsme 2084. KMH Hoši z podhůří. Stále jsme chodili na výpravy, tábořili, lovili bobříky a seznamovali se s mapou a busolou. Svou činnost jsme zapisovali do kronik a dokonce si vydávali klubovní časopis. (Obojí bylo vystaveno na loňské výstavě ke 100. výročí narození Jaroslava Foglara.) Na skautské začátky jsme tedy nezapomněli a v pětadvacátém roce bělohradské junácké středisko snadněji zakládali.

Svatopluk Hrnčíř, foto: archiv

Bohuš Mencl

70. výročí

V roce 1998 jsme vzpomněli 60. výročí založení skautingu v Lázních Bělohradě v roce 1938. Deset roků uběhlo jako voda a letošním roce to je již 70. výročí. Při této příležitosti středisko Junáka uspořádalo ve dnech 20. a 21. září 2008 oslavy založení organizace. V sobotu 20. září se konal vzpomínkový slavnostní táborák, kde se sešlo na 80 pamětníků založení skautingu a těch, kteří byli při obnově činnosti v roce 1945, 1968, 1990 a jsou členy nebo příznivci Junáka dodnes. V neděli pak byl uspořádán pro veřejnost den otevřených dveří skautského střediska, kde si mohli zájemci prohlédnout výstavku o historii bělohradského skautingu, ukázky současného táboření, skautských činností, různé atrakce pro děti apod. Účast veřejnosti na této akci i přes velkou propagaci byla poměrně malá (svou úlohu sehrálo zřejmě nestálé počasí).

Jiří Podlipný, foto: autor

maf hún Rozumíš?

Setkáváme se na hrázi Pardoubku. Mnozí návštěvníci tohoto tichého koutu bělohradské krajiny si název pletou se jménem Paroubek (politik, který chce být Otcem vlasti).

„Kif! Enta andak ucht? Taláta, arbá a? Mafhún?“

Oslovil mě první: „Stůj! Ta máš sestru? Tři nebo čtyři?“ - Cizinec. Pod upraveným šátkem šůša (účes), plnovous, oblečen v dlouhý (k) amís (košili), na nohou šip šip (pantofle). „Kam kíl do Brtev? Jede tam otobis?“ Kolik kilometrů je do Brtve a zdali tam jede autobus? Co bys kamenem dohodil... tedy hned za rybníkem.

Sebral jsem všechny síly, abych mladého a zvědavého cizince uspokojil. Vylovil jsem v paměti, že kdysi nám průvodce po Arábii pravil, abychom při mluvení samohlásky pouštěli hluboko do hrtanu, tedy jsem sípal a chrčel jako rocker. Rozhovor doprovázely posušky rukou, dolních končetin, ba i prutem jsme kreslili do písčité hráze.

Informace: můj architekt se jmenoval Abd.el-Husním Nuwissar, v rukou měl maxikružítka a pravouhlý trojúhelník, v podpaží svíral roli plánu. Ano, zde má vyrůst lázeňský areál pro bohatší klientelu z arabských zemí. Kapacita 148 lůžek plus apartmány, parkoviště pro 120 aut, inu, bělohradské lázně rozkvetou. Během našeho rozhovoru jsem mu stručně odvyprávěl pověst o místním vodníkovi, který měl už v minulosti kouzelnou mast. Stačilo jen prstem máznout pod nos, a princezna ze zámku byla chlapík. Obdivovali jsme spolu ryby (samak), jak se bezstarostně převalují na hladině a já se moc snažil vysvětlit, že čekají na rohlíky. Nemohl jsem přeložit a on mé kresbě v písku nerozuměl. Zato brebentil slůvko dababis, d a b a b i s, ale čertví, co chtěl.

Za zády nám bagr rozlomil poslední stěnu bývalého penzionu, hrst lázeňských pacientů zmizela v Bažantnici a my se loučili. Neusmíval se ani neukláněl jako Japonec, ale v tváři měl přátelský výraz. Teprve nyní jsem se dozvěděl, že umí perfektně anglicky, já... rusky. Při loučení mně dal bakšiš - a ptal se na noční podnik.

Sotva jsem dorazil domů, vyhledal jsem slovník. Slůvko dababis znamená p ř i p í n á č e k. Mohl jsem si hlavu ukroutit. No, řekněte, k čemu potřebuje architekt na hrázi rybníka připínáček?

Alfi šukr. (tisícere díky). Nazdar.

Silvestrovská povídka - J. Hašek na Pecce

Jaroslav Hašek byl na koledě na Štěpána v Kopidlně na Jičínsku, ale jakmile se představil u správce cukrovaru Mayera jako snoubenec jeho dcery Jarmily, dlouho se nezdržel. Byl vykázán slovy - Až naprší a uschne, až budete mít stále zaměstnání a přestanete pít!

Na kraji městečka na něj čekal Matěj Kuděj, neboť ve dvou se to lépe táhne. Táhli k Jičínu, ale městu se vyhnuli velkým obloukem. Měli totiž v hostinci „U Němců“ sekeru od léta. „Hurá na B ě l o h r a d !“ Cestou míjeli letovisko slatinné lázně Mlázovice. Ani zde nepochodili. LÉČEBNÉ KURY V ZEJMĚ NEPOSKYTUJEME. „Asi jim došlo bahno,“ řekl Kuděj a třel si promrzlá revmatická kolena. „Co bys kamenem dohodil, jsou Anenské lázně,“ utěšoval přítele Hašek. Šlapali, mrazivý prosincový sníh jim křupal pod nohama, ba i kolena vrzala. Vrz, vrz!

A v Raisově městě zase pech! Měli pouze jednu volnou vanu a rašeliny jen na dvě lopaty. - „Tak hup! Vašnosti...“ vy-zvala masérka Matěje a hned ho potopila do černé špíny. Hašek zatím hasil žízeň v restauraci U Ponerů. Když vytáh třetí novopackou desítku, dal se do řeči s pantátou Bezouškem. Líčil mu, jakou anabázi prožil kolem Putimi, jak s 28. plukem prošlapal Ukrajinu až na Sibiř, ba ani Rusové mu v zajetí nedali pokoj a domů ho hnaly legie sviňským krokem. A to v době rozkvětu železnice a automobilismu. „Proto jsem se vrátil z vojny až v roce dvacátým, s nadporučíkem Lukášem, víš?“

Rozhovor se slibně rozvíjel, když za kliku dveří vzal Kuděj. Chytil slinu a vyžahnul dvě na stojáka. Měl úplně čerstvou informaci, že hodinku cesty k severu leží novopacký pivovar anebo na východ na Pecce točí místní sedmičku hostinský Hetfleiš pod hradem. A hned dostali oba mravenčení do nohou a vyšláp-li ku Bělé. Tady uprostřed návsi se jejich cesty rozešly.

Paličák Matěj Kuděj že jde na Paku, vařej tam mladý super pivo a vzpomněl si, že tam podniká jeho spolužák Záhorský. Praží CIKORII známou po celém Rakousko-Uhersku a taky umí vyvolávat duchy. „Nemám chuť klábosit s nebožtíky,“ mávnul rukou Hašek a vypochoďoval na Pecku a zpíval si do kroku:

*Když jsme táhli k Jaroměři,
ať si nám to, kdo chce, věří,
přišli jsme tam asi právě k večeři...*

V hospodě POD HRADEM právě zhasli. Hašek silněji zaklepal. Otevřely se dveře. „Podomní žebrota se zakazuje!“ uvítal ho hostinský a civl na tloušťka s hejlem na nose. Pod rozepnutým svrchníkem má zelenou kamizolu rudoarmějce. „Bratře, mám žízeň, že se můžu o ni opřít!“ Hetfleiš měl dobré srdce i pozval hosta ke stolu. A pili. A hostinský otevřel skříň a na Haška se sesypal kostlivec - bez lebky. „To je nebožtík Harant, určil jsem to už podle knoflíku, který se uchoval v hrudníku,“ chlubil se a hned dodal, že jeho useknutou hlavu hledají už čtyři sta let. Hašek dopil a pravil, že zná v Brandejse jednoho řezníka, ten má hlavu a chybí mu kostra. A přidal domněnku, že on je možná s panem Kryštofem Harantem do přízně. „Když jsme jako děti doma zlobily, maminka prý lomila rukama a říkala: Už abyste vy h a r a n t i byli z chalupy!“

Tyto šplechty u piva, jakož skutečnost, že slavný spisovatel Jaroslav Hašek pobyl na Pecce, nelze doložit.

P.S. Letos se do knihy návštěv na hradě podepsal vojín Josef Švejk. Což je blbost, žert. I když je chytrý blb Švejk nebožtíkem, všichni, o nichž se zmiňuju, jsou nesmrtelní.

Natřete si kolena revmatická zázračnou MASTÍ OPODELDOK!

Miroslav Procházka, kresba: Petr Stuchlík

Chceme u Byšiček golfový rezort?

Naši zastupitelé budou v následujícím období rozhodovat o žádosti skupiny investorů, která chce zřídit v okolí Byšiček velké golfové hřiště. Je vhodná chvíle na širokou diskusi o tom, jaké využití tohoto prostoru obyvatelé Bělohradu považují za nejvhodnější.

Komunisté, kteří se nikoho nemuseli ptát, poznamenali tento kout přírody smrdutým pachem velkochovu prasat. Dnes je často slyšet názor, že by se zde mělo do budoucna uchránit tiché zákoutí k vycházkám, projížďkám na kole či k rybolovu. Golf by lázeňskému městu jistě slušel, ale proč jím narušovat toto tradiční zátíší. A že prý má investor naději plán realizovat jen s finanční dotací Evropské unie? To jsme na tom všichni už tak dobře, že žádáme o příspěvky na zábavu pro bohaté vrstvy? Názorů se v diskusi může sejít mnoho. Podnikatelské postoje jsou známy: Golf zvýší prestiž Bělohradu jako lázní, bude tak podpořen ekonomický rozvoj města.

Ale hřiště může být leckde jinde, ne zrovna pod Byšičkami. A příspěvek Evropské unie by lidé rádi viděli pro pořádné letní koupaliště, které v Bělohradě tak chybí. Letní plavání je sport pro široké vrstvy, který si dotaci zaslouží.

Anna Gíretová
Prostřední Nová Ves 13

Oprava: v BL 5/2008 byl uveden jako autor titulní fotky Václav Lejdar, správně je Lubomír Hoška. Redakce se autorovi omlouvá.

Občanské sdružení při ZŠ K. V. Raise zve rodiče a širokou veřejnost na pravidelné besedy na téma: ZÁVISLOSTI, konané vždy první středu v měsíci. Besedy se konají v aule ZŠ od 18 hod. Přednáší MUDR. Petr Mílek. Vstupné dobrovolné.

Téma: prosinec - Drogy; leden - Gamblerství; únor - Jídlo - bulimie, anorexie, přejídání; březen - Nikotin; duben - Počítače, televize, mobil, květen - Závislosti ve vztazích.

Termíny aktuálních besed najdete na městských informačních tabulích.

Chtěla bych moc poděkovat paní Lence Vichnarové za její článek uveřejněný v zářijovém čísle BL nazvaném: Ještě nějaké herny, prosím!

Bohužel i já mám pocit, že se u nás v Bělohradě daří pouze podnikání v tomto oboru - tedy herny a nonstop bary a město jen bezmocně přihlíží a čeká. Ptám se proto: Co máme dělat my rodiče nezletilých dětí, když je podávání alkoholických nápojů mládeži mladší 18 let v těchto podnicích vcelku běžné? Zavolat policii, zakázat svým dětem vstup do těchto zařízení, já vím. Nejen zvidavé dětské oči ale dobře vnímají kulturu svého okolí a naše náměstí určitě nepřehlédnou!

Lenka Hrnčířová

Hlubokým zážitkem byl v kulturním sále lázní 22. října první večer z cyklu o vážné hudbě s Rostislavem Tvrdkem. Známý hudebník předvedl ve stylu výchovného koncertu ukázky z díla M. P. Musorgského „Obrázky z výstavy“ v provedení různých uměleckých těles. Úchvatná hudba i poutavý, zasvěcený výklad R. Tvrdíka vzbudily velkou odezvu u posluchačů, kteří se těší na další pokračování cyklu.

Antonie Vanišová

Nostalgická vzpomínka

Do Lázní Bělohradu jezdím na léčení více než pětáctilet. Poprvé mě přijímal pan doktor Dušek. Druhým lékařem na příjmu byl doktor Miltener a primářem doktor Kysela. Léčbou byla hlavně slatina v dřevěných kádích, vodoléčba a přísadové koupele, elektroléčba a společný tělocvik. Dále masáže: jeden masér pan Jiří a dvě masérky. Rozpisy procedur dělaly dvě ženy bez počítače. V jedné ruce měly obyčejnou tužku a pod malíčkem gumu, to proto, když něco nesouhlasilo. Kuchyni šéfoval pan Sucharda. Rodinnými muzei, nádherným okolím a veškerou kulturou nás pacienti provázel pan Odl. Ředitelství bylo v Poděbradech.

Byly to takové „rodinné lázně“, prostě ideál. Nás pacientů bylo málo. Personál byl pečlivý a starostlivý, což trvá stále. Plzeňské pivo stálo korunu osmdesát, dvě deci vína šest korun. To pouze pro srovnání.

Není možné zapomenout na Bažantnici a taneční večery při svíčkách. Opodál dva tenisové kurty a na nich Memoriál Ludka Kučery. Turnaj registrovaných a neregistrovaných hráčů. Také jsem se ho zúčastnil a nedopadnul zrovna nejhůře. Ceny, obrázky-grafiky, věnoval mistr Karel Dlabola.

Musím se zmínit, že od mé první návštěvy jsem si s mnohými Bělohradáky vytvořil pěkná přátelství. To považuji za velký dar.

Čas odchází, ale krásné vzpomínky, i když se z nich něco vytrácí, zůstávají. Bělohradské lázně jsou lázně pro odpočinek těla i ducha.

Rád se sem vracím.

Miloš Fišera, Nymburk * mifi*

Vážená redakce Bělohradských listů

Do Lázní Bělohrad jezdím pravidelně již řadu let. Mám velmi ráda vaše městečko a jeho okolí. Vždy, když přijedu, sháním si váš časopis. Je pestrý, objektivní, zajímavý a seriózní. Rozhodně svou úrovní přesahuje pražské bezobsažné, nic neříkající plátky jednotlivých městských obvodů.

Proto se na vás obracím s prosbou o následující pomoc. Včera jsem se vrátila z léčení a poslední den pobytu v Bělohradě jsem se šla podívat k vypuštěnému Pardoubku. Prosim pomozte.

Rybník se nezavodňuje a již 10 dní v blátivé louži přežívá odrostlé labutí mládě. Jeho rodiče zřejmě odletěli na jinou vodní plochu a mládě možná ještě není schopno odletět, nebo mu dosud chybí instinkt vyhledat si jiné působiště. Olepené blátem a bez potravy zahyne.

Snad jste mohli zapůsobit na některou organizaci či jednotlivce (Junáka, ochránce přírody a pod.) aby labuťku pomohli zachránit, nejlépe přestěhovat na přívětivější místo. Mládě je krotké, snad nebude problémem jej odchytit.

Nevím kam jít se o pomoc obrátit. U místních rybářů bych asi neuspěla. Pamatuji si, jak mi před lety jeden z nich vyprávěl, že když se na rybníku nějaké labuť zahnízdí, tak jim vejce na hnězdě propíchnou, aby se nemnožily!

Věřím, že pokud se laskavě této iniciativy ujmete, vzhledem k renomé vašeho časopisu se smutná labutí situace vyřeší s příznivým koncem.

Prosím vás - ale rychle.

Mnohokrát děkuji a přeji vaší záslužné práci hodně přízně a úspěchů.

Dagmar Švarcová, Praha 7

Na tento dopis zareagovala redakce BL oznámením situace do Záchrané stanice v Páku u Poděbrad, odkud přijel pracovník stanice Luboš Vaněk, který mládě labuť odchytit. Podle jeho slov, je labuť zdravá a překrmená. Překrmení mají na svědomí lidé. Její váha a fixace na krmení ji zabránila odletět s rodiči na jiné místo. Mládě bude vypuštěno na novém vhodném místě, pravděpodobně na Bučický rybník, kde je labuť zimoviště.

(las)

Po loňském příznivém ohlasu na vydání kalendáře Lázní Bělohradu s historickými pohledy města a okolí připravilo město na konec letošního roku vydání kalendáře pro rok 2009 s názvem „Kouzelná místa Bělohradska“. V kalendáři budou uvedeny i termíny kulturních a sportov-

ních akcí ve městě. V listopadu vyjde také DVD o našem městě. DVD je zpracováno ve 2 variantách - krátké cca 4 minuty a dlouhé cca 20 minut a představí historii města a jeho současnost, významné osobnosti, firmy a zajímavá místa ve městě a v jeho okolí. DVD vychází ve 3 jazykových mutacích - v češtině, němčině a angličtině. Kalendář a DVD si můžete koupit u prodejců Bělohradských listů. (šup)

V pondělí 13. října navštívili naše město místopředseda Senátu Parlamentu České republiky Jiří Liška a poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Zdeněk Lhota. V dopoledních hodinách jednali na MěÚ s radou města o připravovaných projektech ve městě (revitalizace zámku, úprava centra města) a problémech, které město trápí (nevydání lesů ze strany Lesů ČR, dotace na rekonstrukci chodníků v ulici TGM, ...). Po obědě si prohlédli zrekonstruovanou mateřskou školu v Horní Nové Vsi, výstavbu lázeňského resortu Strom života v Anenských slatinných lázních a ve firmě Deprag se zabývali jednak starou ekologickou zátěží a jednak spoluprací firmy se SOU Lázně Bělohrad a dalšími perspektivami SOU. Návštěva obou politiků se uskutečnila v rámci jejich pravidelných návštěv měst regionu. (šup, js)

Město se pustilo do rekonstrukce 40 let starého veřejného osvětlení. Jako první se vyměňují sloupy v P. N. Vsi a v H. N. Vsi v místech, kde se hrabala kanalizace. Staré vysoké sloupy přijdou nahradit nižšími s úspornými zářivkami. V příštím roce se bude pokračovat dál po H. N. Vsi a na Jiráskově nábřeží v Lázních Bělohradě. Podle slov Ladislava Mečříře se v některých místech musí z technických důvodů rozebrat i chodník, který se okamžitě opraví. V příštím roce se bude pokračovat v rekonstrukci osvětlení po Třetí straně a u bytovek v ulicích Zámecká, Václavská a Kostelní. Celá akce přijde město na téměř šest set tisíc korun a bude prováděna vlastními silami. Mimo chodníku se ještě letos ve spolupráci s VOS Jičín bude budovat vodovodní řád na D. N. Vsi. Tempo prací bude záviset na vývoji počasí. (las)

Pochod „Po stopách Karla Václava Raise na Zvičinu“, pořádaný již popáté vždy 28. října, se stává pomalu tradicí.

Letos bylo poprvé špatné počasí a na účasti to bylo znát. Na startu u Památníku

Podzimní koncert Bělohradského ženského sboru se konal v pátek 24. října t.r. Sál Anenských slatinných lázní zaplnili stálí návštěvníci těchto koncertů, ale i lázeňští hosté, mezi nimiž převažovala skupina Holanďanů.

Ženský sbor pod vedením sbormistra Zdeňka Prchala přednesl repertoár, ve kterém zazněly nejen písně české, ale i několik písní z jiných koutů světa. Ruská píseň Jívuška zazněla v originále. K závěru vystoupení patřila tradičně píseň Můj domov. Přednesené skladby a vděční posluchači přispěli k příjemné atmosféře večera. (haf, vl)

K. V. Raise v Lázních Bělohradě se sešlo pouze devět turistů. O to větší překvapení čekalo pořadatele na Zvičině, kde již asi dvacítky vytrvalců v útulné chatě obědovala. Ti vyrazili dřívě, aby stihli dojít ještě do Miletína, odkud jeli domů autobusem. Pořadatelé z Městského kulturního střediska uvažují o možnosti v příštím roce prodloužit takto pro zdatné turisty trasu pochodu. (las)

Do bělohradských lázní putuje letos cena Vincenze Priessnitze za celoživotní přínos v balneologii a lékařství. Jejím třetím laureátem se stal ředitel Anenských slatinných lázní ing. Radim Kalfus.

Komise, která cenu uděluje třetím rokem, ocenila jeho úsilí o zachování lázeňské péče v seznamu služeb hrazených zdravotními pojišťovnami a zásluhy o propagaci lázeňství v České republice. Ing. Radim Kalfus pracuje v oblasti lázeňství nepřetržitě od počátku 90. let a už delší dobu také působí v čele tuzemských lázní, které vyjednávají s ministerstvem zdravotnictví a pojišťovnami podmínky lázeňských procedur a pravidla dalšího fungování těchto léčebných zařízení.

(převzato z Nových novin)

Autokrošař Fejfar hlásí návrat

A s jakým autem vlastně sezonu objel? „Je to vůz Škoda Fabia, jehož laminátová karosérie má design jako weercéčko. Ale je to vlastně opět speciál vlastní konstrukce. Váha vozu musí splňovat minimální hodnotu 1230 kg a my jsme se samozřejmě snažili co nejvíce se k tomuto limitu přiblížit. Obal převodovky je z vozu Ford Cosworth. Pětisetkoňový motor je uložen podélně a jeho naladěním je pověřen odborník na slovo vzatý, Holanďan Callaghan,“ vysvětluje autokrošař, který se na závodních tratích celé Evropy pohybuje již více než třicet let.

Václav Fejfar vždy připomíná, jak si váží práce celého týmu. Kdo tedy za jeho úspěchem stojí? „Určitě rodina a z týmu bych vyzdvihl zejména Miroslava Pittnera, Ladislava Štrause. Jaroslava Kozáka, Jiřího Vojtíška, Pavla Cimbála, René Faityla, Petra Bajera a řadu dalších. Velký dík patří firmám, které mě při startech podpořily, v první řadě Keramika Knap, AV Engeneering, Čtyřkolky Jičín, Havex, Trotina, Seco Group, Deprag, Castrol, Iris Bus, RP tools, Miloš Nosek, Kovový-roba Tášler a další.“

Pomalu se blíží sezona 2009, ve které by Fejfar chtěl využít zkušeností z letošního roku. „Sezona 2008 mě přesvědčila o tom, že bych se mohl pokusit bojovat ještě o vyšší příčky. Podařilo se nám „vychytat mouchy“ jinak velice podařené Škody Fabia a naším úkolem bude připravit dostatečnou zásobu nejvíce namáhaných dílů, vhodných pneumatik a naklonit si ještě více přízeň nezbytných sponzorů. Pokud se nám toto podaří, věřím, že náš cíl bude reálný.“

Snad k tomu populárnímu autokrošaři pomůže i odpočinek a rehabilitace v bělohradských Anenských slatinných lázních, kde si po sezoně dává dohromady při autokrosu velice namáhaná záda a klouby na rukách.

Pavel Šubr, foto: archiv

Po téměř dvouleté přestávce vyplněné stavbou nového závodního speciálu se lužanský autokrošař Václav Fejfar vrátil do seriálu mistrovství Evropy. A hned velice úspěšně, když v letošní sezoně vybojoval se Škodou Fabia v celkovém pořadí divize I. ME bronzovou medaili.

Václav Fejfar se tak úspěšně představil už ve třetí divizi autokrosového mistrovství Evropy. Po dvou titulech mistra Evropy v kategorii do 1600 ccm si úspěšně vedl také v divizi do 4000 ccm a letos se mu dařilo v kategorii plechových aut. Stal se dokonce prvním jezdce v historii, který dokázal zvítězit v závodě ME ve všech třech divizích.

„Na začátku sezony jsem tak vysoko rozhodně nepomýšlel. Usedal jsem do zcela nevyzkoušeného vozu, v nové kategorii, a po roční odmlce i s patřičným respektem k soupeřům, kteří se v „plechovkách“ prohánějí po evropských tratích již několik sezon. Postupně jsem však zjistil, že auto, které jsme pečlivě rok připravovali, je konkurenceschopné a ani já jsem závodit nezapomněl,“ s úsměvem říká padesátiletý autokrošař závodící v barvách Autoklubu Nová Paka.

V polovině sezony se vše vyvíjelo tak, že Fejfar mohl v evropském šampionátu usilovat i o příčky nejvyšší. On sám byl ale ve svých prognózách stále při zemi... „S konkurencí se nemohu porovnávat co se týče finančního a materiálního zabezpečení. To není fňukání, ale realita. Nechci ani rozebírat, za jakou cenu jsme jeli poslední dva závody. Takže třetí pozice odpovídá našim možnostem a jsem rád, že jsem ji pro kluky z týmu a sponzory nakonec vybojoval.“ A právě pátým místem v závěrečném závodě ME ve francouzském Saint Igny de Vers svou bronzovou pozici za Litvencem Naujokaitisem a Rusem Kvašninem potvrdil. Jakých dalších umístění dosáhl v letošní sezoně? Zlatý věnec si odvezl z Matschenbergu a Přerova a stříbrný z Foz Goa a z Bausky. „Trochu smutno mně bylo při ME v Nové Pace, kde jsem před fantastickým publikem moc chtěl, ale technika byla proti, a mrzí mě ztracené vítězství v Lučenci. Závod v Maggioře raději nebudu komentovat,“ hodnotí další závody úspěšné sezony, v níž dokázal hned v květnu zvítězit i v závodě mistrovství republiky na domácí trati v Nové Pace.

V neděli 5. října připravil Atletický kroužek při ZŠ Lázně Bělohrad ve spolupráci s TJ Lázně Bělohrad Krosový běh Bažantnicí. Závod navázal na tradici Lázeňského krosu Bažantnicí, nově ale startovaly pouze dětské a mládežnické kategorie. Za příjemného podzimního počasí se na start závodů postavilo hodně dětí z Lázní Bělohradu a celého Podkrkonoší.

V jednotlivých kategoriích zvítězili: mlíčníci I.: Mikuláš Cogan, mlíčníci II.: Matěj Vik (oba Nová Paka), předžákyně: Kristina Jánská (Studenec), předžáci: Matěj Mikšík (Vrchlabí), nejmladší žákyně: Martina Koblrová (Nová Paka), nejmladší žáci: Josef Provozník (Vrchlabí), mladší žákyně: Adéla Bergerová (Trutnov), mladší žáci: Petr Novotný, starší žákyně: Karolína Stuchlíková, starší žáci: Ondřej Bajer (všichni Lázně Bělohrad), dorostenky: Kateřina Bergerová (Vrchlabí). (šup, jv)

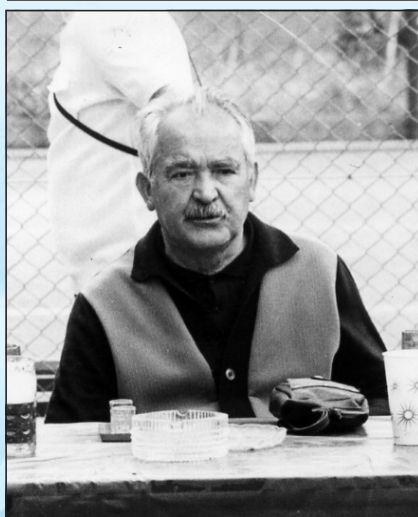
Družstvo ve složení Vojta Čipera, Jirka Fejfar, Vladka Špicarová, Šárka Petrová, Jakub Kráčmar, Míša Brůnová a Tomáš Najman se zúčastnilo 2. ročníku turnaje v odbíjené „O POHÁR PŘEDSEDKYNĚ LÁZEŇSKÉHO MIKROREGIONU“, který se konal v sobotu 20. 9. 2008 v Miletíně. Z 10 přihlášených družstev se Bělohrad umístil na pěkném 5. místě. (vš)

Převzato z Červenobílých listů 2/2008 Vydává fotbalový oddíl SK Slávia Praha – odbor přátel

O krásách Bělohradska i kouzlu městečka jsme toho i v Červenobílých listech již napsali dost. Zmínit však musíme místní časopis Bělohradské listy, vydávané na křídovém papíře, které jen dokazují, že Podzvičinsko bylo a zůstalo ryze českým krajem nikoliv Zapadlých vlastenců, ale i osvětlených písmáků. Prostřední dvojstrana červenového čísla je věnována Slávii, slávistům. Rozhovorům se slávisty nejvěrnějšími a jejich oslavám ve městě! Oslavám za světla i později dlouho do noci za osvětlení rozjásaného bělohradského náměstí!
RNDr. Michal Dobiáš

V rámci akce „Sport proti drogám“ pořádané pod patronací nadace ČEZ uskutečnil FKM Javorka Lázně Bělohrad dne 18. 10. 2008 turnaj fotbalových přípravků. Turnaje se zúčastnila 4 družstva v kategorii mladších a 4 družstva v kategorii starších žáků a žákyň, neboť fotbal již není doménou pouze chlapců. Krásné počasí přispělo k celkové pohodě a dobré „fotbalové“ náladě. Každé družstvo obdrželo od sponzora pohár a hráči drobné upomínkové předměty. (las, vš)

Hokej i Stanislav Dřížhal

Možná, že je v tom i trochu symboliky. Český hokej oslavil začátkem listopadu sto let. A dvanáctého dne téhož měsíce 1908 se narodil Stanislav DŘÍŽHAL (†1994). Dentista, který léčil zuby v nedalekých Chomuticích, Praze a třicet let i v Bělohradě. A proč

spojí jubileum hokeje s výročím narozením oblíbeného a uznávaného dentisty? Proto, že pan Dřížhal byl velký příznivec sportu. Řadu let dělal bělohradským hokejistům a fotbalistům lékařem. Sám hrál výborně šachy. Když jsem přišel do jeho ordinace, tak jsme nejdříve probrali, jak kope Sparta, jestli dá jeho šutér Pepa Kraus zase parádní branku jako při posledním mistráku. Pan Dřížhal stál ve dveřích ordinace, kouřil do dveří prosluněného balkónu Jínovy vily. Po sportmeditacích přišly na řadu moje zuby. Stejně však mezi tím, než jsem si vypláchnul ústa, stačil poznamenat, že Láďa Víchů nehraje zrovna špatně na novém postu stopéra.

Manželka Stanislava Dřížhala paní Anna nedávno oslavila úctyhodných 97 let. Dcera Stanislava je zdravotní sestrou v Brandýse nad Labem a syn Ivo špičkovým odborníkem české stomatologie. Zkrátka u Dřížhalů bylo hlavní zdravotnictví. „Když jsem šel pro Ivu, že půjdeme na tenis, tak jsem v předsíni jejich bytu na Malém náměstí uviděl pět šest párů bílých doktorských sandálů, nádhera,“ vypráví Jirka Lelek.

Abych nezapomněl, pane Dřížhale, náš Spartě se teď zrovna moc nedaří. Brzo ale bude Sparta hrát opět prim...

Eduard Čeliš, foto: rodinný archiv

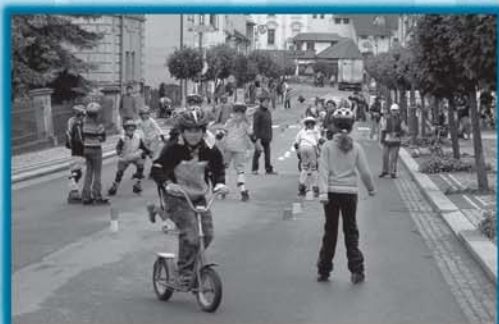
POZVÁNÍ

15. ročník fotbalového turnaje o putovní samovar proběhne 26. 12. 2008 ve sportovní hale SOU.

Všichni příznivci jsou srdečně zváni.

Evropský týden mobility - Evropský den bez aut

Město Lázně Bělohrad bylo v letošním roce vyzváno Ministerstvem životního prostředí, aby se zapojilo do akce nazvané **Evropský týden mobility**. Jde o celosvětovou akci, která má upozornit na problémy zvyšující se automobilové dopravy v centrech měst, uskutečnit opatření na zvýšení bezpečnosti ve městech a omezení automobilové dopravy. V letošním roce se akce uskutečnila pod názvem „Čistý vzduch všem“. Na pondělí 22. září připravilo Městské kulturní středisko ve spolupráci s Anenskými slatinnými lázněmi v uzavřené Lázeňské ulici hry a soutěže pro děti základní a mateřské školy (malování na asfaltu, soutěže na inline bruslích a horských kolech, závody na trojkolkách), ukázky práce Městské policie Nová Paka či projížďky koňským povozem. Probíhalo také promítání filmů s ekologickou tematikou v Sokolovně a seřizování dětských kol. Odpoledne předvedli zástupci HZS Nová Paka a SDH Lázně Bělohrad zásah při vyprošťování osob z havarovaného automobilu a akci zakončil koncert dechové hudby Javorka. (šup, pj)

Podzimní Zvičina

